

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 27 – 28 października 2017
na kierunku**

„finanse, rachunkowość i ubezpieczenia”

prowadzonym

na Wydziale Zarządzania

Uniwersytetu Warszawskiego

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	11
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	16
Zalecenia	17
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	18
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	18
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	32
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Dobre praktyki	38
Zalecenia	38
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	38
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	38
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	39
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	41
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	41

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	44
Zalecenia	44
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	44
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	44
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	46
Dobre praktyki	46
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	47
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Stefan Wrzosek – członek PKA
3. mgr Edyta Lasota – Bełzek – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Wojciech Fiksa - ekspert ds. studenckich
5. Adrianna Czarnecka - ekspert ds. studenckich - obserwator

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „Finanse, rachunkowość i ubezpieczenia” prowadzonym na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. PKA w 2011 roku oceniła jakość kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, który w 2012 roku przekształcono na *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia*.

Odbyta obecnie wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego opracowano po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, dokonanego przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni w tym Wydziale, z pracownikami oraz ze studentami kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Finanse, rachunkowość i ubezpieczenia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia Studia drugiego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk ekonomicznych Dyscyplina: finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Sześć semestrów – 180 ECTS studia pierwszego stopnia Cztery semestry – 120 ECTS studia drugiego stopnia	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość Zarządzanie instytucjami finansowymi	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat Magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	43 nauczycieli – studia I stopnia 32 nauczycieli – studia II stopnia	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	1252	1563
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	1838 h - I stopień 960 h – II stopień (spec. ZiF) 1065 h–II stopień (spec. FPiR)	1280 h - I stopień 657 h – II stopień (spec. ZiF) 696 h–II stopień (spec. FPiR)

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

W odpowiedzi na Raport władze Wydziału Zarządzania wnioskuje o podniesienie oceny kryterium 1 z oceny „w pełni” na ocenę „wyróżniająca”. Uzasadniając powyższy wniosek Władze Wydziału wskazują, do Zalecenia 1: *Efekty kształcenia dla kierunku finanse, rachunkowość i ubezpieczenia nawiązują przede wszystkim do wiodącej dyscypliny badań dla ocenianego kierunku, tj. do dyscypliny finanse, ale w pewnym zakresie także do dyscyplin powiązanych, tj. ekonomii i nauk o zarządzaniu. Zasadne byłoby zatem przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów do tych trzech dyscyplin, ze wskazaniem finansów jako podstawowej – wiodącej, że wprowadzono zmiany w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia* zostały zawarte w dwóch uchwałach Senatu UW tj.: w „Uchwale nr 268 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr 536 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 roku w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Zarządzania Senatu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW poz. 25) oraz w „Uchwale nr 267 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 stycznia 2018 roku w sprawie zmiany uchwały nr 533 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 kwietnia 2016 roku w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Zarządzania Senatu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW poz. 24). Natomiast, **wprowadzono zmiany w odniesieniu do studiów drugiego stopnia** zostały zawarte w dwóch uchwałach Senatu UW tj.: w „Uchwale nr 250 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Zarządzania Senatu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW poz. 407) oraz w „Uchwale nr 249 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie zatwierdzenia efektów

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Zarządzania Senatu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW poz. 406).

Powyższe uchwały rozszerzają przypisanie kierunkowych efektów kształcenia o dyscypliny uzupełniające z dziedziny nauk ekonomicznych o dyscypliny: ekonomia i nauki o zarządzaniu oraz z dziedziny nauk prawnych, dyscypliny: prawo i nauki o administracji. Zespół nie widzi uzasadnienia w rozszerzeniu o nauki o administracji, ponieważ brak efektów i treści z tej dyscypliny. Powyższe zmiany przypisania dyscyplin nie zostały jeszcze wprowadzone do systemu Pol-on [stan: 21-02-2018 r.], co jest ważnym elementem porządku prawnego ocenianego kierunku.

Zalecenie 2 sformułowane przez Zespół wizytujący dotyczy: *W sylabusach należy w sposób jednolity, z uwzględnieniem podziału na zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, sformułować przedmiotowe efekty kształcenia oraz wskazać ich powiązanie z efektami kierunkowymi.* W odpowiedzi na raport Władze Wydziału wskazały, że „część sylabusów odbiega od postaci optymalnej oczekiwanej przez Polską Komisję Akredytacyjną”, tj. zawierającej w opisie efekty, zarówno efekty kierunkowe, jak przedmiotowe”. Władze Wydziału nie przedstawiły ani jednego skorygowanego, zmodyfikowanego czy uzupełnionego sylabusu o elementy szeroko opisywane w kryterium 1.3. Po dyskusji Zespół uważa, że to zalecenie pozostaje nadal nie zrealizowane, dlatego nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny dla tego kryterium.

Ponadto w tym kryterium 1 Władze Wydziału wskazują, że Zespół nie wskazał dobrej praktyki, którą Wydział dostrzega w „wprowadzeniu obowiązku uwzględniania w pracach dyplomowych jednolitej minimalnej liczby opracowań naukowych, zarówno w języku polskim, jak i obcym oraz jednolitej struktury treści tych prac. Obowiązek ten został określony w ust. 2 i 3 §10 w Uchwale nr 2/05/2017 Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 maja 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad studiowania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego”. Zgodnie z ust. 2. §10 szczegółowych zasad studiowania wynika, że bibliografia składać się powinna z co najmniej 15 pozycji, w tym 2 w języku obcym dla pracy licencjackiej, a co najmniej 30 pozycji, w tym 4 w języku obcym dla pracy magisterskiej. Zespół oceniający prace dyplomowe na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* nie odnotował w żadnej z wylosowanych prac obronionych w roku 2016/2017 spełnienie powyższego warunku, co wynikać może w terminu wejścia tych zasad (24 maja 2017). Powyższą praktykę należy ocenić pozytywnie, ale jest efekty będzie można obserwować w przyszłości. Powyższa dobra praktyka dotyczy kryterium 2.

Po dyskusji Zespół uważa, że dla kryterium 1 nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny „w pełni” na ocenę „wyróżniającą”.

W odpowiedzi na Raport władze Wydziału Zarządzania wnioskuje o podniesienie oceny kryterium 1 z oceny „w pełni” na ocenę „wyróżniającą”. Uzasadniając powyższy wniosek Władze Wydziału ustosunkowały się do sformułowanych 4 Zaleceń:

1. Zmniejszyć udział wykładów w ogólnej liczbie godzin zajęć i wprowadzić ćwiczenia na tych przedmiotach, które wymagają stosowania aktywnych metod nauczania.
2. Dostosować tematykę prac dyplomowych do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany kierunek studiów.
3. Treści programowe dla języków obcych powinny być w większym stopniu ukierunkowane na język specjalistyczny związany z kierunkiem studiów.
4. Zalecane jest opracowanie sylabusu dla praktyk zawodowych.

Odpowiedz Władz Wydziału:

„Odnosząc się do Zalecenia 1 do Kryterium 2, pragniemy wskazać, że ogólnie relatywnie wysoki udział wykładów (ok. 60-70% ogólnej liczby godzin) dotyczy jedynie

studiów drugiego stopnia. Jest ona szczególnie widoczna w przypadku zajęć realizowanych w ramach specjalności. Warto również dostrzec fakt, że nie tyle forma wykładu stanowi problemu dla możliwości osiągnięcia efektów kształcenia, lecz przede wszystkim sposób prowadzenia zajęć. Analizując sylabusy na kierunku finanse, rachunkowość i ubezpieczenia można zauważyć, że wykłady są prowadzone z zastosowaniem zróżnicowanych metod dydaktycznych (m.in. dyskusje, rozwiązywanie i analiza zadań i przypadków), a nie jedynie przy wykorzystaniu metody podającej. Zatem w przypadku studiów na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* na Wydziale Zarządzania UW dominująca liczba godzin wykładów na studiach drugiego stopnia nie utrudnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zatem nasuwa wątpliwość, czy konieczne jest formułowanie Zalecenia 1 do Kryterium 2”.

Zespół nie zgodził się z argumentacją przedstawioną powyżej, ponieważ wykład z metodą dyskusji w 200-osobowej grupie wykładowej nie zastąpi konwersatorium czy ćwiczeń w 20-osobowej grupie, co zapewnia, że zakładane efekty kształcenia będą osiągnięte.

„W zakresie Zalecenia 2 do Kryterium 2, należy zwrócić uwagę na fakt wdrożenia już adekwatnych zmian w dokumentacji dotyczącej programu studiów obowiązującej na Wydziale Zarządzania, (co zostało podkreślone na poprzednich stronach niniejszego pisma przy odnoszeniu się do Zalecane 1 do Kryterium 1). Zmiany te, uchwalone już przez Senat Uniwersytetu Warszawskiego sformułowano zarówno dla studiów pierwszego stopnia, jak i drugiego stopnia.

Polegają one na zaklasyfikowaniu kierunku studiów do dwóch dziedzin mieszczących się w obszarze nauk społecznych, tj. do dziedziny nauk ekonomicznych i dziedziny nauk prawnych, i przypisaniu do dyscypliny finanse, dyscypliny ekonomia, dyscypliny nauki o zarządzaniu, dyscypliny nauki o administracji i dyscypliny prawo. Biorąc pod uwagę fakt, że w dokumentacji programu studiów wprowadzono zmiany polegające na poszerzeniu zestawu dyscyplin, do których zaklasyfikowane są studia na kierunku finanse, rachunkowość i ubezpieczenia, wydaje się, że nie jest konieczne formułowanie zalecenia 2 do kryterium 2.”

Zalecenie można uznać za zrealizowane.

„W nawiązaniu do Zalecenia 3 do Kryterium 2, warto podkreślić fakt, że efekty kształcenia związane z posługiwaniem się językiem obcym są osiągnięte na Wydziale Zarządzania UW przy zastosowaniu kilku ścieżek (co jest konieczne z perspektywy osiągnięcia celów określonych w koncepcji kształcenia na WZ UW), z których jedną stanowią zajęcia z języka. obcego włączone w regularny program studiów na studiach pierwszego stopnia. W tym zakresie zgadzamy się z opinią Zespołu oceniającego, że optymalnym rozwiązaniem z perspektywy zawodowej, jest ułatwianie studentom kontaktu z językiem obcym specjalistycznym, również w ramach zajęć językowych. Warto jednak tutaj zauważyć, że język .specjalistyczny jest zróżnicowany w poszczególnych branżach zawodowych powiązanych z dyscypliną finansów. Zatem można raczej mówić o wielu językach specjalistycznych właściwych dla dyscypliny finanse. W celu swobodnego komunikowania się w języku specjalistycznym, konieczne jest odbycie kilkumiesięcznych staży w przedsiębiorstwach, gdzie język obcy jest wiążący. Wydaje się, że jest to trudne do osiągnięcia w Polsce, gdzie jednak językiem prawnie obowiązującym jest język polski.

Natomiast z perspektywy rozwijania kompetencji badawczych studentów, konieczne wydaje się stosowanie alternatywnych ścieżek kontaktu z językiem obcym. Na Wydziale Zarządzania UW w ramach realizacji zajęć dydaktycznych studenci mają obowiązek korzystania z pozycji naukowych w języku obcym, szczególnie angielskim. W tym zakresie wykorzystują dostępne na UW bazy danych bibliograficznych pełno tekstowych np. EBSCO. Oprócz wykorzystania tych baz, studenci rozbudowują swoje umiejętności i kompetencje językowe podczas konkursów międzynarodowych (np. w ramach konkursów CFA) oraz podczas odbywających się na Wydziale konferencji i seminariów naukowych

międzynarodowych. Z perspektywy wymiany studentów w ramach współpracy międzynarodowej najbardziej istotne są zdolności językowe na poziomie ogólnym. Są one bowiem wykorzystane przy odbywaniu przez studentów wyjazdów na uczelnie zagraniczne oraz są bardzo przydatne przy nawiązywaniu przez studentów współpracy ze studentami przyjeżdżającymi na Wydział Zarządzania UW.

Podsumowując, biorąc przedstawione powyżej argumenty, jesteśmy przekonani, że z perspektywy koncepcji kształcenia stosowanej na Wydziale Zarządzania UW, pożądane efekty daje rozwijanie ogólnych kompetencji językowych u studentów w ramach zajęć z języków obcych. Natomiast efekty specjalistyczne są osiąmane w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów oraz podczas konkursów, seminariów i konferencji międzynarodowych.”

Zespół stwierdził, że częściowo to zalecenie zostało zrealizowane, ale należy zwiększać udział specjalistycznego języka obcego.

„Odnosząc się do Zalecenia 4 do Kryterium 2, pragniemy wskazać, że stosowny sylabus został już opracowany i stanowi on załącznik do tego pisma (por. Załącznik 5). Zatem zalecenie to zostało już wdrożone.”

Zalecenie 4 zostało zrealizowane.

„W odniesieniu do Kryterium 2 Zespół oceniający nie odnotował dobrych praktyk. Jesteśmy jednak przekonani, że do takich dobrych praktyk, należy zaliczyć wprowadzenie zajęć wyrównawczych w Zasadach Jakości Kształcenia na WZ UW w 2016 r. - w przypadku zajęć, których stopień zdawalności przedmiotu jest bardzo niski. Efektem tych działań jest zapewnienie studentom, którzy mieli trudności w zaliczeniu przedmiotu, udziału w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich niepowiązanych z prowadzącym te zajęcia według standardowego planu zajęć. Warto również zauważyć, że rozwiązanie polegające na zmianie osoby prowadzącej zajęcia na taką, która nie jest powiązana z nauczycielem akademickim, którego metody dydaktyczne doprowadziły do słabej zdawalności przedmiotu, sprzyja eliminacji konfliktów interesów.”

W ramach kryterium 2.3. sformułowano w raporcie dodatkowe uwagi dotyczące zasad rekrutacji na niestacjonarne studia II stopnia o treści:

„Natomiast w przypadku kandydatów na studia niestacjonarne warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia jest posiadanie dyplomu licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędnego dowolnego kierunku. [...] Bardzo niepokojącą rzeczą jest przyjmowanie, bez weryfikacji wiedzy, na niestacjonarne studia II stopnia studentów, którzy ukończyli studia I stopnia z bardzo odległych obszarów wiedzy w stosunku do nauk ekonomicznych. Skutkuje to, że nie będą osiągnięte efekty kształcenia definiowane jako „pogłębienie” wiedzy i umiejętności, a można było to ocenić na podstawie przeglądu prac magisterskich”.

Przyjęcia na studia II stopnia po dowolnych kierunkach, nawet bardzo odległych obszarowo od nauk społecznych (np. technologia żywności i żywienie człowieka), bez weryfikacji wstępnych wymogów określanych w wielu przedmiotach w programie studiów II stopnia, powoduje, że powstające prace magisterskie nie spełniają wymogów pracy magisterskiej dla ocenianego kierunku. Do powyższej uwagi Władze Wydziału nie ustosunkowały się.

Po dyskusji Zespół Oceniający stwierdził że dla kryterium 2 nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny „w pełni” na ocenę „wyróżniającą”

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty,

przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

.....

.....

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego wynika wprost z celów i misji Uniwersytetu oraz głównych celów strategicznych i misji Wydziału Zarządzania. Podstawowe cele Uniwersytetu Warszawskiego zostały sformułowane już w 1816 r. i wskazują, że: „Uniwersytet ma nie tylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonej stanęły, ale nadto doskonalić je rozkrzewiać i teorię ich do użytku społeczności zastosowywać”.

Uniwersytet dąży do tych celów mając na względzie misję, która obejmuje cztery elementy: jedność nauki i nauczania, zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo, rozwijane umiejętności współpracy niezależnie od różnic politycznych, ideowych i wyznaniowych oraz syntezę wartości uniwersalnych i lokalnych, a więc uczenie, jak łączyć to, co globalne z tożsamością kulturową regionów.

Misja ta jest realizowana z uwzględnieniem ogólnych i długotrwałych celów programowych, które wyznaczają ramy misji Wydziału Zarządzania zdefiniowanej jako:

1. kształcenie oraz rozwój kadry zarządzającej, liderów i przedsiębiorców zarówno dla polskich, jak i międzynarodowych organizacji.
2. rozwój działalności badawczej pozwalającej na postęp zarówno w praktyce, jak i teorii ekonomii, w tym zarządzania i finansów, skierowanej do odbiorców akademickich oraz praktyków.
3. bycie forum dla spotkania praktyki zarządzania, nauki i administracji, zarówno ze Wschodu, jak i Zachodu.

W obszarze nauczania, sformułowane przez Wydział Zarządzania cele strategiczne są spójne ze Strategią UW, co wynika z przedstawionych w raporcie Samooceny przykładowych powiązań:

1. wykształcenia absolwenta posiadającego rzetelną, fachową i aktualną wiedzę z zakresu teorii ekonomicznych, stosowanych w dyscyplinach zarządzania i finansów, z dysponującymi umiejętnościami identyfikacji ograniczeń tych teorii, a także umiejętności i kompetencji niezbędnych do podejmowania zatrudnienia na rynku pracy, zarówno w kraju, jak i za granicą,
2. uświadamianiem studentom konieczności uczenia się przez całe życie, konieczności stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i osobistych, z ciągłym poszerzaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji, w zakresie zarządzania, ekonomii i finansów, z uwzględnieniem dorobku naukowego krajowego i międzynarodowego,
3. wzbogacenia rynku pracy w profesjonalistów, z posiadającym adekwatne do jego potrzeb wykształceniem w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, które w sposób elastyczny może być rozbudowane, również po ukończeniu kształcenia na poszczególnych poziomach studiów,
4. stymulowaniem studentów do aktywności naukowej i badawczej, zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo, która służyć będzie postępowi cywilizacyjnemu społeczeństwa, a w szczególności będzie zorientowana na rozwiązywanie problemów praktyki gospodarczej,

5. zapewnieniem studentom dostępu do wiedzy niezbędnej do rozróżniania metod badawczych, identyfikowania ich ograniczeń oraz stosowania ich, w celu zapewnienia wiarygodności wyników badań naukowych.
6. rozwijaniem samorządności studentów, zachęcanie ich do aktywnej działalności naukowej i organizacyjnej, w wymiarze krajowym lub międzynarodowym.

Sformułowana sylwetka absolwenta nawiązuje do realizowanego do 2012-09-30 kierunku *finanse i rachunkowość* określonego w standardach kształcenia. Od momentu wprowadzenia KRK i zdefiniowaniu sylwetki absolwenta przez kierunkowe efekty kształcenia, zakres dotychczasowego kierunku poszerzono i przekształcono w kierunek o nazwie *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia*. Jest to kierunek unikatowy o tej nazwie, prowadzony w Polsce tylko w tej jednostce. Ze względu na to, że studia na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* realizowane są na dwóch poziomach, dla każdego z tych poziomów opracowano odrębne cele kształcenia, które nawiązują zarówno do Strategii Uniwersytetu Warszawskiego, jak i Wydziału Zarządzania, i odzwierciedlają specyfikę każdego z poziomów studiów.

Dla studiów pierwszego stopnia sformułowano cztery cele. Pierwszym celem jest wykształcenie absolwenta posiadającego podstawową wiedzę z dziedziny nauk ekonomicznych, w dyscyplinie finanse oraz uświadomienie w studentach konieczności ciągłego poszerzania zdobytej wiedzy. Drugi cel to wykształcenie absolwenta posiadającego umiejętności i kompetencje niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej w charakterze specjalisty w dziedzinie finansów, rachunkowości i ubezpieczeń oraz do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Trzecim celem jest zapewnienie studentowi dostępu do podstawowej wiedzy dotyczącej warsztatu badawczego, w tym rozwinięcie umiejętności umożliwiających prowadzenie analiz finansowych i wyciąganie prawidłowych wniosków na podstawie tych analiz. Czwarty cel to przygotowanie teoretyczne i metodyczne do prowadzenia badań oraz do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia, prowadzonych na kierunkach ekonomicznych, zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Dla studiów drugiego stopnia sformułowano następujące cele kształcenia. Po pierwsze, wykształcenie absolwenta posiadającego pogłębioną wiedzę z zakresu dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse, oraz wiedzę specjalistyczną z zakresu zarządzania finansami podmiotów gospodarczych (w tym podmiotów sektora finansowego), z uwzględnieniem istotnych osiągnięć naukowych w tej dziedzinie. Po drugie, rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i świadomości postępu nauki, oraz potrzeby ciągłego doskonalenia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w procesie kształcenia zarówno w kraju, jak i zagranicą. Po trzecie, wykształcenie absolwenta posiadającego wiedzę specjalistyczną, która daje dobre podstawy do rozpoczęcia pracy zawodowej, w tym w charakterze eksperta lub menedżera w danej dziedzinie finansów, rachunkowości lub ubezpieczeń oraz do zdobywania uprawnień zawodowych certyfikowanych lub licencjonowanych w kraju lub zagranicą. Po czwarte, włączanie studentów w badania naukowe prowadzone na Wydziale Zarządzania, poprzez pogłębianie umiejętności stosowania adekwatnych metod badawczych i przygotowanie studentów do kontynuowania kształcenia na studiach trzeciego stopnia, prowadzonych na kierunkach ekonomicznych, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Powyższe cele stały się podstawą sformułowania kierunkowych efektów kształcenia.

Kształcenie na ocenianym kierunku odbywa się na dwóch poziomach, tj. na: studiach pierwszego stopnia oraz na studiach drugiego stopnia w formach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych wieczorowych i niestacjonarnych zaocznych. Studia drugiego stopnia uzupełniają wiedzę zdobytą na studiach pierwszego stopnia oraz poszerzają wiedzę kierunkową poprzez wybór jednej z dwóch specjalności: "Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość" oraz "Zarządzanie instytucjami finansowymi".

Kształcenie na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* jest realizowane w ramach obszaru nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych w jednej dyscyplinie finanse, ale analiza efektów i treści wskazuje, że jako dyscypliny pomocnicze powinny być określone: ekonomia, nauki o zarządzaniu, a na studiach I stopnia dodatkowo prawo. Cele kształcenia określone dla pierwszego i drugiego poziomu studiów są osiąganymi ze względu na to, że na Wydziale prowadzone są badania naukowe w dyscyplinie finanse, które dotyczą pięciu obszarów tematycznych, tj.: bankowości i rynków finansowych; ubezpieczeń; finansów publicznych i międzynarodowych; finansów przedsiębiorstw i rachunkowości; oraz ekonomiki przedsiębiorstwa.

Absolwenci, którzy ukończą studia I i II stopnia mogą podejmować zatrudnienie zarówno w przedsiębiorstwach sektora finansowego (bankach, zakładach ubezpieczeń, domach maklerskich, towarzystwach funduszy inwestycyjnych), jak i sektora niefinansowego prywatnego (np. przedsiębiorstwa o różnej skali działalności, tj. np. sektor MŚP) i instytucjach sektora publicznego (np. w instytucjach administracji rządowej). Wśród potencjalnych stanowisk pracy znajdują się: księgowy, analityk bankowy, analityk ubezpieczeniowy, analityk rynkowy, analityk finansowy, itp. Absolwent studiów pierwszego stopnia wykonuje na tych stanowiskach pracę mniej zaawansowaną, wymagającą podstawowej wiedzy i umiejętności (np. jako asystent głównego księgowego, młodszy referent, młodszy specjalista, itp.). W celu zapewnienia awansu zawodowego, będzie musiał rozwijać swoje kwalifikacje podejmując kursy, studia podyplomowe lub studia II stopnia. Natomiast absolwent studiów II stopnia przygotowany jest do wykonywania pracy wymagającej kwalifikacji specjalistycznych (np. specjalista lub starszy specjalista, doradca klienta, doradca finansowy, itp.). Po zdaniu odpowiednich egzaminów państwowych i odbyciu odpowiedniej praktyki absolwent ma możliwość wykonywania zawodów licencjonowanych, takich jak makler giełdowy, doradca inwestycyjny lub broker ubezpieczeniowy.

Proponowany kierunek jest także zgodny z branżowymi standardami stowarzyszenia ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), największej, najbardziej prestiżowej międzynarodowej organizacji zrzeszającej specjalistów z zakresu rachunkowości i finansów na świecie. Na koncepcję kształcenia i przebieg procesu kształcenia na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* istotny wpływ mają również rozpoczęte międzynarodowe procesy akredytacyjne (AACSB, EQUIS oraz CEEMAN).

System zapewnienia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim, a zatem i na Wydziale Zarządzania, jest scentralizowany i uregulowany przepisami wewnętrznymi, tj. przede wszystkim zarządzeniami Rektora oraz uchwalonymi na Wydziale Zarządzania zasadami zapewnienia jakości kształcenia. W zasadach jakości kształcenia na WZ wskazano interesariuszy odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia, których można podzielić na interesariuszy wewnętrznych oraz interesariuszy zewnętrznych. Interesariuszami wewnętrznymi są: Władze Wydziału, studenci (w tym doktoranci), nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia, pracownicy administracyjni i obsługa techniczna uczelni, a także Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia. Natomiast interesariuszami zewnętrznymi są: władze centralne, władze regionalne, pracodawcy oraz międzynarodowe organizacje akredytacyjne.

W celu realizacji umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku tym kierunkiem, w przyszłości planowane jest wprowadzenie zajęć (lub całych specjalności) wyłącznie w języku angielskim.

1.2.

Działalność naukowa Wydziału Zarządzania UW obejmuje badania z obszaru nauk społecznych w dwóch dziedzinach, tj. dziedzinie nauk ekonomicznych i dziedzinie nauk prawnych. Badania naukowe dotyczące dziedziny nauk ekonomicznych mieszczą się trzech

dyscyplinach, tj. ekonomii, nauk o zarządzaniu oraz finansów. Natomiast badania dotyczące dziedziny nauk prawnych, mieszczą się w dyscyplinie prawo. Kształcenie na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* może odbywać się pod warunkiem prowadzenia przez Wydział badań mieszczących się w dyscyplinie finanse, które są prowadzone w następujących obszarach tematycznych: bankowość i rynki finansowe; ubezpieczenia; finanse publiczne i międzynarodowe oraz finanse przedsiębiorstw i rachunkowość. Oprócz tych badań, dla realizacji koncepcji kształcenia oraz osiągnięcia celów kształcenia i związanych z nimi niektórych efektów kierunkowych określonych w programie kształcenia, konieczne jest prowadzenie badań również w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i w dyscyplinie prawo. Podkreślenia wymaga, że badania w tych dyscyplinach są mocną stroną Wydziału. W ostatnich trzech latach (2013-2016) efektem tych badań było ponad 1700 publikacji naukowych. Szeroką listę wybranych publikacji przedstawiono w Raporcie Samooceny.

W tym zakresie podkreślenia wymaga fakt, że jakość prowadzonych na Wydziale badań naukowych stała się podstawą do przyznania mu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wysokiej oceny parametrycznej, tj. kategorii A w 2017 i 2013 roku oraz nadania uprawnień do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie finanse (w 2016 r.).

W ostatnich pięciu latach (2012-2016) osoby uczestniczące w realizacji programu studiów uzyskały awanse naukowe: stopnie doktora (ogółem na Wydziale stopień ten dostało 74 osoby, w tym 8 osób realizujących program kształcenia na kierunku FRiU) oraz uzyskane stopnie naukowe dr habilitowanego (osiem stopni w dziedzinie nauk ekonomicznych, w tym cztery w dyscyplinie finanse, jeden uzyskany w Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej, dwa na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie i jeden na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu).

Prowadzone na Wydziale badania mają istotny wpływ na przebieg procesu dydaktycznego, oraz na program kształcenia. Najnowsze wyniki badań są uwzględniane w treściach kształcenia przekazywanych podczas zajęć uwzględnionych w programie studiów, zarówno tych, które muszą być realizowane jako obowiązkowe, jak i tych, które mogą być wybierane przez studentów. Te nowe efekty badań uwzględniane są w literaturze zalecanej do studiowania w ramach poszczególnych przedmiotów, jak i w tematach uwzględnianych w programie zajęć. Wskazuje na to analiza treści sylabusów tych przedmiotów, które są obowiązkowe dla kierunku Finanse, rachunkowość i ubezpieczenia.

Badania naukowe prowadzone na Wydziale wpływają istotnie na tematykę i sposób realizacji prac dyplomowych, zarówno licencjackich, jak i magisterskich. Zatem efektem tych badań są prace nawiązujące tematycznie do prowadzonych badań. W efekcie studenci nabywają kompetencje badawcze wpisujące się w najważniejsze nurty badań prowadzonych przez pracowników realizujących program kształcenia na kierunku FRiU. Do najważniejszych kompetencji badawczych należą: umiejętność doboru i analizy literatury przedmiotu, umiejętność zebrania danych i przeprowadzenia prostych analiz odtwórczych (również z wykorzystaniem oprogramowania ekonometrycznego, np. GRETL, Eviews); umiejętność pisemnego opracowania wyników analizy, umiejętność poprawnego pod względem formalnym opracowania tekstu, z uwzględnieniem podstawowych elementów struktury tekstu, tj. spis treści, odpowiednio dobrana struktura treści, zestawienie literatury, spis rzeczy; umiejętność ustnej odpowiedzi na zagadnienia dotyczące pracy.

Wydział zamierza tak skonstruować studia pierwszego i drugiego stopnia, aby studenci posiadali co najmniej pewną grupę kwalifikacji niezbędnych do posługiwania się certyfikatem Professional Risk Manager (PRM), Financial Risk Manager (FRM), certyfikatem CFA oraz wykonywali w przyszłości zawód biegłego rewidenta. W ramach specjalności na studiach II stopnia przewidywane jest dalsze kontynuowanie kształcenia zapewniającego osiągnięcie kwalifikacji ACCA, w szczególności utrzymanie możliwości zdawania egzaminów, które dają kwalifikacje akredytowane przez ACCA.

1.3.

Kierunek studiów został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny finanse. Studia prowadzone są w ramach profilu ogólnoakademickiego. Kierunkowe efekty kształcenia zostały wprowadzone Uchwałą nr 512 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 maja 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Uniwersytecie Warszawskim.

Efekty zostały opracowane w trzech zakresach, tj.: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one zdefiniowane odrębnie dla pierwszego poziomu studiów oraz dla drugiego poziomu studiów, w taki sposób aby służyły realizacji celów kształcenia sformułowanych odrębnie dla każdego poziomu studiów.

Dla studiów pierwszego stopnia sformułowano 21 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 20 w zakresie umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. Dla studiów drugiego stopnia przyjęto po 21 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy i umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. Treści wszystkich efektów kształcenia są dostosowane do celów dydaktycznych przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Każdy z kierunkowych efektów kształcenia został odniesiony do co najmniej jednego efektu kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych, przez co zapewniono ich niezbędną spójność w zakresie obszaru nauk, poziomu kształcenia oraz profilu studiów.

Program kształcenia, zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, obejmuje zestawienia (matryce) wskazujące w ramach jakiego/jakich modułów kształcenia realizowany jest każdy z przyjętych dla kierunku efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przykładowo kierunkowy efekt kształcenia w zakresie wiedzy „Ma ogólną wiedzę na temat systemu finansowego, bankowego i ubezpieczeniowego, jego elementów i funkcji (K_W09)” jest rozwijany w ramach modułów: finanse i ubezpieczenia oraz prawo; kierunkowy efekt kształcenia w zakresie umiejętności „Potrafi przeprowadzić analizę ekonomiczną podmiotu gospodarczego i ocenić jego kondycję finansową, wykorzystując różne narzędzia, także informatyczne (K_U03)” jest rozwijany w ramach trzech modułów zajęć: Finanse i ubezpieczenia; Rachunkowość; oraz metody ilościowe oraz IT; efekt kształcenia w zakresie kompetencji społecznych „Ma świadomość znaczenia wiedzy z zakresu finansów dla rozumienia wydarzeń społeczno-gospodarczych (K_K02)” jest rozwijany w ramach modułów zajęć z: ekonomii i zarządzania; finansów i ubezpieczeń; rachunkowości; prawa; oraz seminarium dyplomowego. Z kolei na studiach drugiego stopnia efekt „Ma pogłębioną wiedzę na temat rachunkowości finansowej i sprawozdań finansowych wszystkich jednostek gospodarczych, w tym: banków, instytucji finansowych i ubezpieczycieli oraz grup kapitałowych (K_W11)” jest realizowany na poziomie czterech modułów zajęć: bankowość, rynki i instytucje finansowe; rachunkowość; ubezpieczenia; finanse przedsiębiorstw efekt kształcenia w zakresie umiejętności „Potrafi poprawnie posługiwać się terminologią finansową (K_U02)” jest rozwijany w ramach modułów zajęć: bankowość, rynki i instytucje finansowe; rachunkowość; finanse przedsiębiorstw oraz seminarium.

Szczegółowe efekty kształcenia ujęte są w sylabusach przedmiotów. Sformułowane są one jednak w sposób niejednolity. Przykładowo dla przedmiotu Podstawy funkcjonowania przedsiębiorstw pod tytułem „Efekty uczenia się” w formie trzech zdań określono, że po ukończeniu studiów student „zna zasady funkcjonowania przedsiębiorstw, umie określić relacje przedsiębiorstwa z otoczeniem, potrafi określić decyzje w cyklu życia przedsiębiorstwa”. Dla przedmiotu Mikroekonomia w rubryce „Efekty uczenia się” podano w jednej grupie 19 wymieszanych efektów odnoszących się do wiedzy i umiejętności a w drugiej 19 efektów z zakresu umiejętności. Dla przedmiotu Matematyka w rubryce „Efekty uczenia się” podano 4 efekty kierunkowe oraz 6 efektów przedmiotowych bez podziału na zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty kształcenia przyjęte dla studiów pierwszego stopnia zakładają przekazanie absolwentom podstawowej wiedzy i umiejętności z dziedziny nauk ekonomicznych, w dyscyplinie finanse oraz dotyczącej warsztatu badawczego, w tym rozwinięcie umiejętności umożliwiających prowadzenie analiz finansowych i wyciąganie wniosków na podstawie tych analiz, a także przygotowanie teoretyczne i metodyczne do prowadzenia badań.

Efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia zakładają dostarczenie studentom pogłębionej wiedzy z zakresu dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse oraz wiedzy specjalistycznej z zakresu zarządzania finansami podmiotów gospodarczych, z uwzględnieniem istotnych osiągnięć naukowych w tej dziedzinie. Zakładają one również rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i świadomości postępu nauki, oraz potrzeby ciągłego doskonalenia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w procesie kształcenia. Realizacja tych efektów związana jest z włączaniem studentów w badania naukowe prowadzone na Wydziale Zarządzania.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób zrozumiały, z zastosowaniem terminologii właściwej dla dziedziny nauk i dyscypliny naukowej, do której zostały one przyporządkowane.

Realizując program kształcenia przyjęty dla odpowiednio studiów pierwszego i drugiego stopnia, w przewidzianych dla nich formach, studenci mają możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Zarówno zakres treści programowych, jak i stosowanych form zajęć dydaktycznych stwarzają realną możliwość realizacji tego celu przy założonym nakładzie czasu pracy, w tym udziale w zajęciach dydaktycznych i wykonywaniu zleconych zadań.

Na studiach pierwszego stopnia uwzględniono w zbiorze efektów kształcenia efekt w zakresie umiejętności zakładający, że student ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Studenci po czwartym semestrze przystępują do egzaminu certyfikacyjnego z języka obcego. Student, który uzyska na swój wniosek zgodę na zastąpienie egzaminu - zaliczeniem na poziomie B2 jest zobowiązany zaliczyć inny przedmiot o wartości 2 punktów ECTS. Efekty kształcenia z języka obcego, na wszystkich poziomach zaawansowania, zawierają umiejętności i wiedzę z zakresu języka ogólnego, przy braku języka specjalistycznego.

W zbiorze kierunkowych efektów kształcenia uwzględniono umiejętność K_U21 „Potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje w literaturze i aktach prawnych, także w językach obcych”. Zgodnie z matrycą efektów kształcenia jest ona kształtowana w ramach modułów: zarządzanie, rachunkowość, finanse przedsiębiorstw oraz seminarium magisterskiego.

Efekty kształcenia dla studiów stacjonarnych, wieczorowych i niestacjonarnych pierwszego stopnia są identyczne. Także dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia obowiązują te same efekty kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Sformułowana sylwetka absolwenta nawiązuje do realizowanego do 2012-09-30 kierunku *finanse i rachunkowość* określonego w standardach kształcenia. Od momentu wprowadzenia KRK i zdefiniowania sylwetki absolwenta przez kierunkowe efekty kształcenia zakres dotychczasowego kierunku poszerzono i przekształcono w kierunek o nazwie *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia*. Jest to kierunek unikatowy o tej nazwie, prowadzony w Polsce tylko w tej ocenianej jednostce.

Proponowany kierunek jest zgodny z branżowymi standardami stowarzyszenia ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), największej, najbardziej prestiżowej międzynarodowej organizacji zrzeszającej specjalistów z zakresu rachunkowości i finansów na świecie. Na koncepcję kształcenia i przebieg procesu kształcenia na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* istotny wpływ mają również rozpoczęte międzynarodowe procesy akredytacyjne (AACSB, EQUIS oraz CEEMAN).

W celu realizacji umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku tym kierunku, w przyszłości planowane jest wprowadzenie zajęć (lub całych specjalności) wyłącznie w języku angielskim.

Działalność naukowa Wydziału Zarządzania UW obejmuje badania z obszaru nauk społecznych w dwóch dziedzinach, tj. dziedzinie nauk ekonomicznych i dziedzinie nauk prawnych. Badania naukowe dotyczące dziedziny nauk ekonomicznych mieszczą się trzech dyscyplinach, tj. ekonomii, nauk o zarządzaniu oraz finansów i stanowią mocną stroną Wydziału. W ostatnich trzech latach (2013-2016) efektem tych badań było ponad 1700 publikacji naukowych. Jakość prowadzonych na Wydziale badań naukowych stała się podstawą do przyznania mu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wysokiej oceny parametrycznej, tj. kategorii A w 2017 i 2013 roku oraz nadania uprawnień do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie finanse (w 2016 r.).

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego, do którego został przyporządkowany kierunek. Liczba efektów kierunkowych w zakresie wiedzy i umiejętności jest niemal dwukrotnie większa od liczby efektów obszarowych. Każdy efekt kierunkowy został odniesiony do od jednego do kilku efektów obszarowych. Dotyczy to obydwu poziomów kształcenia.

W sylabusach przedmiotów uwzględniono informację o efektach uczenia się. Jednak treści zamieszczone w tym miejscu są podane dla poszczególnych przedmiotów w sposób niejednorodny i nie w pełni przejrzysty. Najczęściej brak jednoznacznego wskazania, że podawane są efekty przedmiotowe, liczba sformułowanych efektów jest zróżnicowana od kilku do kilkunastu, brak jest podziału efektów na efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Brak jest wskazania powiązania efektów przedmiotowych z kierunkowymi.

W opisie efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia uwzględnione zostały efekty kierunkowe pozwalające na przygotowanie studentów do prowadzenia działalności badawczej w dyscyplinie nauki, do której został przyporządkowany kierunek. Natomiast efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia zakładają posiadanie przez studenta pogłębionej wiedzy oraz zaawansowanych umiejętności analitycznych i kompetencji społecznych niezbędnych do aktywności badawczej.

Kierunkowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób umożliwiający ich zrozumienie odbiorcom informacji, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinom nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Brak jednoznacznego i jednolitego określenia przedmiotowych efektów kształcenia utrudnia stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

Dla studiów pierwszego stopnia sformulowano efekt kierunkowy i efekty przedmiotowe odnoszące się do języka obcego.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są takie same dla stosowanych form kształcenia – stacjonarnej, wieczorowej i niestacjonarnej.

Zalecenia

1. Efekty kształcenia dla kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* nawiązują przede wszystkim do wiodącej dyscypliny badań dla ocenianego kierunku, tj. do dyscypliny finanse, ale w pewnym zakresie także do dyscyplin powiązanych, tj. ekonomii i nauk o zarządzaniu. Zasadne byłoby zatem przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów do tych trzech dyscyplin, ze wskazaniem finansów jako podstawowej - wiodącej.

2. W sylabusach należy w sposób jednolity, z uwzględnieniem podziału na zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, sformułować przedmiotowe efekty kształcenia oraz wskazać ich powiązanie z efektami kierunkowymi.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Przedmiotem oceny w niniejszym raporcie jest program studiów dla kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* realizowany w roku akademickim 2016/2017) zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału z 22 lutego 2012 r. (z późn. zm.).

Na studiach pierwszego stopnia zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są w formie studiów stacjonarnych, wieczorowych i niestacjonarnych. Studia stacjonarne i wieczorowe pierwszego stopnia mają taki sam wymiar godzin i strukturę programów. W zestawieniu tabelarycznym (matrycy) wskazano w ramach jakich modułów jest realizowany każdy z efektów kształcenia.

Na studiach pierwszego stopnia plan studiów (realizowany w roku akademickim 2016/2017) opiera się na następujących modułach: Ekonomia i zarządzanie, Finanse, Rachunkowość, Prawo, Metody ilościowe oraz IT, przedmioty ogólne (w tym: wychowanie fizyczne i języki obce), praktyki oraz seminarium dyplomowe. Na każdy z pierwszych pięciu imiennie określonych modułów składa się od pięciu do ośmiu przedmiotów. Do każdego z przedmiotów przypisano punkty ECTS. Ich łączna liczba dla całych studiów wynosi 180. Wymiar godzinowy poszczególnych przedmiotów i całych modułów pozwala na zrealizowanie założonych efektów kształcenia.

Sekwencja realizacji poszczególnych przedmiotów jest właściwa. Na pierwszych semestrach realizowane są zajęcia z przedmiotów podstawowych, języka obcego, przedmiotów ogólnouniwersyteckich. W kolejnych semestrach wprowadzane są przedmioty kierunkowe oraz o charakterze specjalistycznym. Seminarium realizowane jest w ostatnich dwóch semestrach.

Studia drugiego stopnia prowadzone są w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Struktura programów dla obydwu form studiów jest jednakowa. W planie studiów (realizowanym w roku akademickim 2016/2017) wyodrębniono sześć modułów zajęć: Zarządzanie, Bankowość, Rynki i instytucje finansowe, Rachunkowość, Ubezpieczenia, Finanse przedsiębiorstw, seminarium magisterskie. W ramach każdego z sześciu modułów ujęto od sześciu do jedenastu merytorycznie spójnych przedmiotów. Także w tym przypadku w zestawieniu tabelarycznym (matrycy) wskazano w ramach jakich modułów jest realizowany każdy z efektów kształcenia. Do każdego z przedmiotów przypisano punkty ECTS. Ich łączna liczba dla całych studiów wynosi 120.

W realizowanym dotychczas programie ocenianego kierunku studiów nie ma regularnych zajęć prowadzonych w językach obcych. Odnosi się to zarówno do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia.

W programie kształcenia dla studiów pierwszego stopnia wskazano, w postaci zestawienia tabelarycznego, w formie jakich zajęć realizowany jest każdy z efektów kształcenia. Podano następujące formy: wykład, ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium komputerowe, lektorat językowy, praktyka, seminarium. Natomiast plan studiów pierwszego

stopnia ujmuje trzy formy wykorzystywane do prowadzenia zajęć: wykłady, ćwiczenia i konwersatoria. Na studiach stacjonarnych i na studiach wieczorowych na wykłady przypada 720 godzin (39%), na ćwiczenia 1020 (56%), a na konwersatoria 98 godzin (5%). Natomiast na studiach niestacjonarnych odpowiednio 453 godziny (36%), 735 godzin (59%) oraz 62 godziny (5%).

Zajęcia z poszczególnych przedmiotów prowadzone są z zastosowaniem różnych rozwiązań co do formy zajęć. Dla przedmiotów, w ramach których dominuje przekaz wiedzy stosowana jest jedynie forma wykładu (np. Prawo pracy, Rynek finansowy), dla przedmiotów wymagających zarówno przekazu wiedzy, jak i kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych stosuje się wykład i ćwiczenia (np. Mikroekonomia, Finanse przedsiębiorstw), a dla przedmiotów związanych z realizacją efektów kształcenia wymagających szczególnej aktywności studentów zajęcia prowadzone są w całości w oparciu o ćwiczenia (np. Matematyka, Statystyka opisowa).

Także w programie kształcenia dla studiów drugiego stopnia wskazano, w postaci zestawienia tabelarycznego, w formie jakich zajęć realizowany jest każdy z efektów kształcenia. Podano następujące formy: wykład, ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium komputerowe oraz seminarium. W planie studiów ujęte są trzy formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia i konwersatorium. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia na specjalności Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość na wykłady przypada 675 godzin, na ćwiczenia i konwersatoria po 195 godzin. Oznacza to, że wykłady stanowią 63% ogólnego wymiaru godzin. Na specjalności Zarządzanie instytucjami finansowymi na wykłady przypada 615 godzin, na ćwiczenia 210, a na konwersatoria 135. Udział wykładów w ogólnej liczbie godzin wynosi 64%. Natomiast na studiach niestacjonarnych na specjalności Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość na wykłady przypada 477 godzin, na ćwiczenia 120, a na konwersatoria po 99 godzin. Oznacza to, że wykłady stanowią 68% ogólnego wymiaru godzin. Jedynie w formie wykładów prowadzone są w szczególności takie przedmioty, jak: Rachunkowość finansowa, Badania operacyjne, Zarządzanie finansami. Na specjalności Zarządzanie instytucjami finansowymi na wykłady przypada 438 godzin, na ćwiczenia 138, a na konwersatoria 81 godzin. Udział wykładów w ogólnej liczbie godzin wynosi na tej specjalności także 67%. Także na tej specjalności 22 przedmioty realizowane są w formie samego wykładu. Niezrozumiałą jest przy tym niekiedy dobór formy realizacji zajęć – np. Reasekuracja w ubezpieczeniach – tylko ćwiczenia, a Ubezpieczenia na życie tylko wykład.

W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów określone zostały minimalne liczebności grup studenckich (Uchwała Rady Wydziału nr 1/11/2016 Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia minimalnych liczebności grup studenckich). Są one następujące: wykład kursowy – cały rocznik; wykład specjalnościowy – 30 osób; wykład do wyboru – 25 osób; ćwiczenia – 20 osób; konwersatoria – 20 osób; laboratoria – 20 osób; seminaria licencjackie – 6 osób; seminaria magisterskie – 6 osób. Liczebność grupy seminaryjnej nie może przekraczać 9 osób. Na studiach pierwszego stopnia i stacjonarnych studiach drugiego stopnia faktyczne liczebności grup na zajęciach wymagających stosowania aktywnych form ich prowadzenia mieszczą się w granicach wskazanych limitów. Natomiast na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia liczebność grup ćwiczeniowych dochodzi do 50 osób.

Program kształcenia ocenianego kierunku studiów pierwszego stopnia przewiduje obowiązek odbycia przez studenta praktyki zawodowej. Dotyczy to zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Praktyka powinna mieć wymiar czasowy nie krótszy niż 3 tygodnie (90 godzin). Za praktykę student otrzymuje 3 punkty ECTS. Praktyki umieszczone są w programie studiów w semestrze VI, ale student może je zrealizować wcześniej w trakcie trwania studiów. Oznacza to, że student musi uzyskać zaliczenie praktyki nie później niż do końca ostatniego semestru studiów i jest to warunkiem dopuszczenia do obrony pracy

dyplomowej. Zasady odbywania praktyk na studiach pierwszego stopnia na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* zostały uchwalone przez Radę Wydziału Zarządzania UW 18 kwietnia 2009 r.

Studenci ocenianego kierunku studiów odbywają praktyki w jednostkach gospodarczych, jednostkach administracji państwowej, administracji samorządowej, instytucjach społecznych, placówkach oświatowych, służby zdrowia, kultury, instytucjach naukowo-badawczych, lub innych jednostkach organizacyjnych, jeżeli charakter odbywanych przez studenta praktyk jest zgodny z efektami kształcenia przyjętymi dla tego kierunku.

Praktyki mogą mieć formę praktyki zorganizowanej, praktyki indywidualnej, zatrudnienia na podstawie umowy o pracę lub innej umowy cywilnoprawnej, prowadzenia własnej działalności gospodarczej, innej formy działalności, w szczególności w ramach zorganizowanej przez uczelnię działalności na rzecz Uniwersytetu i poza nim.

Student może skorzystać z oferty praktyk Biura Karier Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Pełnomocnika ds. praktyk bądź Uniwersyteckiego Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów. W roku akademickim 2014/2015 Biuro Karier Wydziału Zarządzania UW nawiązało współpracę z licznymi firmami i organizacjami i dysponowało ofertą praktyk od 825 firm i instytucji. Z kolei ogólnouniwersyteckie Biuro Karier UW w 2016 r. dysponowało 1.466 ofertami praktyk z zakresu finansów, rachunkowości i ubezpieczeń. Studenci preferują wybór praktyk we własnym zakresie, tj. sami aktywnie poszukują miejsca odbywania praktyk.

Opiekę merytoryczną nad prawidłowym procesem zaliczenia praktyk sprawuje Pełnomocnik ds. praktyk, działający w imieniu Prodziekana ds. studenckich. Pracę Pełnomocnika ds. praktyk, wspomaga pracownik administracyjny, prowadzący obsługę studentów oraz dokumentację praktyk. Metoda sprawdzenia i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w trakcie praktyk zawodowych polega na porównaniu przez pełnomocnika dziekana ds. praktyk studenckich realizowanych zadań i obowiązków z benchmarkowymi efektami kształcenia, profilem studiów i celami praktyk określonymi w „Zasadach odbywania praktyk na studiach pierwszego stopnia na kierunku Finanse, Rachunkowość i Ubezpieczenia”. W procesie ewaluacji efektów kształcenia podczas praktyk zawodowych brana jest również pod uwagę opinia o praktykancie i ocena praktyk wystawiona przez osobę odpowiedzialną za nadzór nad praktyką w instytucji, w której odbywa się praktyka.

W roku akademickim 2015/2016 jedynie 16% studentów odbywało praktykę na podstawie umowy z pracodawcą, 43% praktyki indywidualne, 37% w oparciu o umowę o pracę lub inne umowy cywilnoprawne, 0,01% w oparciu o własną działalność gospodarczą, a pozostali w ramach innej działalności.

Przegląd dokumentacji związanej z praktykami wskazuje, że są one realizowane zgodnie z przyjętymi zasadami. Studenci składają wniosek o zaliczenie praktyki, wskazując w jakiej formie została ona zrealizowana. W ramach tej dokumentacji zawarte jest zaświadczenie o odbyciu praktyki. Zaświadczenia te zawierają opinię o praktykancie sporządzoną przez opiekuna zakładowego.

Harmonogram zajęć dla semestru letniego roku akademickiego 2016/2017 określa następującą organizację zajęć. Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia odbywają się w zależności od roku studiów co tydzień od poniedziałku do czwartku bądź piątku z różnym rozkładem czasowym w trakcie dnia w godzinach od 8.00 do 18.00 bądź 20.00. Zajęcia z wszystkich przedmiotów planowane są w wymiarze dwóch godzin zegarowych. Zajęcia na studiach wieczorowych rozpoczynają się w godzinach 10.00-12.00, niekiedy o 8.00 i z różnym rozkładem w trakcie dnia trwają do 20.00. Natomiast zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są piątki w trakcie 12-15 tygodni od 16.00 do 21.00 oraz w zależności od roku studiów w ramach 8-11 zjazdów sobotnio-niedzielnych. Trwają one

w tym przypadku od 8.00 bądź 8.30 do 16.30. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów planowane są w wymiarze 2-2,5 godzin zegarowych. Pomiedzy poszczególnymi blokami zajęć występują 15-minutowe przerwy.

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia zajęcia planowane są od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00 bądź 18.00 w blokach 2 godzin zegarowych. Natomiast na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w ramach 9 zjazdów piątkowo-niedzielnich w semestrze dla pierwszego roku studiów. W piątki zajęcia trwają od 16.00 do 21.00, w a w soboty i niedziel od 8.30 do 18.15. Dla drugiego roku studiów liczba zjazdów jest mniejsza i wynosi 6, a zajęcia organizowane są w godzinach 8.30-21.00, przy czym na koniec odbywają się seminaria magisterskie. Zajęcia planowane są w blokach 2-godzinnych z 15-minutową przerwą między nimi.

Na ocenianym kierunku studiów prowadzone nie są zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów. Plan studiów stacjonarnych i wieczorowych przewiduje taką samą liczbę godzin zajęć, tj. 1838. Natomiast studia niestacjonarne realizowane są w łącznym wymiarze 1280 godzin zajęć dydaktycznych.

Kwestie związane z kalkulacją nakładu pracy studenta i wyrażania go w punktach ECTS są przedmiotem regulacji w Zarządzeniu nr 3 Rektora UW z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Uniwersyteckiego Systemu Punktów Zaliczeniowych, którego postanowienia są zgodne ze standardami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów. Zakłada się, że realizacja efektów kształcenia odbywa się w ramach zajęć dydaktycznych odbywających się w bezpośrednim kontakcie studenta i nauczyciela oraz w ramach pracy własnej studenta. W programie studiów określone zostały punkty ECTS dla odpowiednich grup zajęć zgodnie z wymogami określonymi w § 4 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. Urz. z 2016 r., poz. 1596, z późn. zm.). Dla studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku przewidziano możliwość uzyskania w wyniku realizacji planu kształcenia 180 punktów ECTS. Do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przypisano przy tym 152,5 punktu, do modułów zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi 116 punktów, do zajęć z obszarów nauk humanistycznych 20 punktów, do przedmiotów do wyboru 57, a do praktyk zawodowych 5. Nakład pracy przeciętnego studenta ustalono przyjmując 25-30 godzin na 1 punkt ECTS (zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia).

Programy kształcenia dla wszystkich form studiów przewidują, że nakład pracy studenta jest jednakowy w każdym semestrze i student uzyskuje 30 punktów ECTS.

Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry. Plan studiów stacjonarnych na specjalności Finanse Przedsiębiorstw i Rachunkowość obejmuje 1065, a na specjalności Zarządzanie Instytucjami Finansowymi 960 godzin. Natomiast studia niestacjonarne realizowane są odpowiednio dla tych specjalności w łącznym wymiarze 696 bądź 687 godzin zajęć dydaktycznych. Różnice w godzinach zajęć między specjalnościami na studiach drugiego stopnia wynikają z tego, że specjalność Finanse Przedsiębiorstw i Rachunkowość jest akredytowana przez ACCA, i przygotowanie studentów studiów stacjonarnych do odbycia egzaminów akredytowanych przez ACCA wymaga większego nakładu godzin, w których bezpośrednio uczestniczą studenci i prowadzący zajęcia.

Na studiach drugiego stopnia o specjalności Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej temu poziomowi kształcenia wynosi 120. Także w programie studiów drugiego stopnia punkty ECTS dla odpowiednich grup zajęć określone zostały zgodnie z wymogami powołanego powyżej Rozporządzenia z 2016 r. Do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przypisani 99 punktów, do zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki właściwej dla

oceniającego kierunku studiów, służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych 106 punktów, do zajęć z obszarów nauk 6 punktów, a do zajęć do wyboru 59 punktów ECTS. Rozkład punktów ECTS na specjalności Zarządzanie instytucjami finansowymi jest identyczny z jedną różnicą, a mianowicie przypisaniem 110 punktów ECTS do zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi. Programy kształcenia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidują, że nakład pracy studenta jest jednakowy w każdym semestrze i student uzyskuje 30 punktów ECTS.

Treści programowe dla wszystkich języków obcych obejmują zagadnienia z zakresu znajomości ogólnego języka obcego. W ramach niektórych kursów występuje wąski zakres treści programowych odpowiadających efektom kształcenia przyjętym dla ocenianego kierunku studiów. Dla praktyki zawodowej nie opracowano sylabusu, a tym samym i treści programowych.

Treści programowe ujęte w programie kształcenia na kierunku *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* są aktualne i uwzględniają postęp w badaniach w dziedzinie nauk ekonomicznych, w tym dyscyplinie naukowej finanse. Treści kształcenia są powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi na Wydziale i odpowiadają efektom kształcenia zakładanym dla ocenianego kierunku studiów. Badania naukowe pracowników jednostki prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów koncentrują się na takich zakresach tematycznych, jak: bankowość i rynki finansowe; ubezpieczenia; finanse publiczne i międzynarodowe; finanse przedsiębiorstw i rachunkowość; ekonomika przedsiębiorstwa. Poprzez zapoznanie się z treściami programowymi ujętymi w programie kształcenia studenci uzyskują aktualną i pogłębioną wiedzę wynikającą z praktyki badawczej. Poza tym na studiach pierwszego stopnia przygotowanie do prowadzenia badań dają studentom treści oferowane w ramach takich przedmiotów jak: statystyka opisowa, statystyka matematyczna oraz ekonometria. Kluczowe treści kształcenia, które pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia są rozwijane podczas seminariów licencjackich. Od studentów pierwszego stopnia oczekuje się znajomości języków obcych oraz umiejętności korzystania z obcojęzycznych opracowań naukowych. Natomiast na studiach drugiego stopnia kluczowe treści kształcenia, które pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia związanych z badaniami naukowymi są rozwijane podczas seminariów magisterskich. Prace magisterskie dotyczą pełnego spektrum zagadnień nawiązujących do treści kształcenia realizowanych podczas studiów. Także od studentów drugiego stopnia oczekuje się znajomości języków obcych oraz umiejętności korzystania z obcojęzycznych opracowań naukowych.

Program kształcenia na ocenianym kierunku obejmuje kompleksowy i spójny zestaw przedmiotów z zakresu kilku subdyscyplin w dyscyplinie finanse. Na studiach pierwszego stopnia są to następujące subdyscypliny i odpowiadające im przedmioty: z rachunkowości: podstawy rachunkowości, rachunkowość finansowa I, rachunkowość zarządcza I, komputerowe wspomaganie rachunkowości; z finansów przedsiębiorstw: analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa, finanse przedsiębiorstw, biznes plan; z finansów publicznych i międzynarodowych: finanse publiczne, finanse UE i programy pomocowe; z systemu finansowego i instytucji pośrednictwa finansowego: system finansowy gospodarki, bankowość, rynek finansowy, podstawy ubezpieczeń; z prawa finansowego i instytucji prawnych: instytucje i prawo finansowe, prawo podatkowe, międzynarodowe prawo podatkowe. Proces kształcenia na studiach pierwszego stopnia wzbogacają zajęcia oferujące treści z zakresu dyscyplin pokrewnych, tj.: matematyki, ekonomii i zarządzania.

Na studiach drugiego stopnia studenci mają możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności: Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość oraz Zarządzanie instytucjami finansowymi. Na pierwszej z tych specjalności program kształcenia zawiera zaawansowane treści z zakresu: ubezpieczeń, finansów, zarządzania ryzykiem i wyceny, rachunkowości,

sprawozdawczości finansowej i podatków. Na drugiej specjalności są to treści z zakresu: ubezpieczeń, zarządzania ryzykiem, rachunkowości, analizy działalności instytucji finansowych oraz finansów międzynarodowych, zarządzanie finansami, prawa finansowego. Ten zestaw przedmiotów jest uzupełniany przez treści programowe z dyscyplin pokrewnych.

Treści programowe ujęte w tych przedmiotach są odpowiednio zróżnicowane, aktualne i zgodne efektami kształcenia przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów.

Realizacja efektów kształcenia przyjętych dla ocenianego kierunku studiów odbywa się z zastosowaniem zróżnicowanych metod kształcenia. Metody te są dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów i związanych z nimi efektów kształcenia. Do najczęściej stosowanych metod można zaliczyć: metody podające, dyskusje, rozwiązywanie zadań podczas zajęć i w domu, przygotowywanie pisemnych raportów analitycznych w ramach pracy indywidualnej lub zespołowej, wygłaszanie przez studentów prezentacji na zajęciach, samodzielny analizę i samodzielne studiowanie przez studentów literatury przedmiotu.

Przygotowanie studentów studiów pierwszego stopnia ma miejsce na zajęciach z przedmiotów związanych z prowadzeniem badań naukowych. Studenci zapoznawani są z koncepcjami naukowymi z danego zakresu, poznają narzędzia badawcze, nabywają umiejętności gromadzenia danych i materiałów wykorzystywanych w badaniach, dokonują selekcji i analizy zebranych danych z wykorzystaniem różnych metod ilościowych, nabywają umiejętność prezentacji wyników badań.

Na studiach drugiego stopnia studenci zapoznawani są w ramach zajęć z przedmiotów związanych z badaniami naukowymi z zaawansowanymi metodami prowadzenia badań, przygotowują indywidualne lub zespołowe pisemne raporty analityczne z zastosowaniem odpowiednich metod statystycznych, uczestniczą w spotkaniach z praktykami w firmach i instytucjach, w oparciu o które przygotowują opracowania badawcze, prezentują na forum grupy wyniki badań.

Z indywidualnych metod i form procesu kształcenia mogą korzystać osoby niepełnosprawne, studenci osiągający bardzo dobre wyniki w nauce oraz studenci uprawiający zawodowo sport. Studenci niepełnosprawni uzyskują wsparcie, mające na celu wyrównanie ich szans w dostępie do procesu kształcenia, ale zobowiązani są do przestrzegania zasad utrzymania wymagań merytorycznych dotyczących wszystkich studentów. Jedną z form pomocy studentom niepełnosprawnym jest indywidualizacja procesu dydaktycznego. Decyzje o wprowadzeniu zmian w przebiegu studiów podejmuje dziekan. Jako formy elastycznego podejścia w tym zakresie stosowane są modyfikacje procedur egzaminacyjnych (zastosowanie komputera, arkusz egzaminacyjny w wersji elektronicznej lub w druku powiększonym, czas trwania egzaminu ustalony ze studentem), zmiana poziomu absencji itp.

Studenci uzyskujący wyróżniające wyniki w nauce mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnego toku studiów (ITS). Zgoda na podjęcie ITS jest udzielana studentom studiów pierwszego i drugiego stopnia po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Warunkiem ubiegania się o ITS jest uzyskanie średniej ocen (średnia arytmetyczna z wszystkich ocen) wynoszącej co najmniej 4,0 z dotychczasowego toku studiów. Studentowi, któremu został przyznany ITS, Dziekan wyznacza opiekuna naukowego. Student wraz z opiekunem ustalają program nauczania i plan studiów. Program musi spełniać wymagania, wynikające z efektów kształcenia przyjętych dla kierunku studiów. Studenci kierunku finanse, rachunkowość i ubezpieczenia nie korzystali dotychczas z indywidualizacji toku studiów.

Studenci uzyskują niezbędne wsparcie ze strony nauczycieli akademickich, głównie w formie konsultacji.

W opinii studentów stosowane metody kształcenia są odpowiednio dobrane do treści kształcenia i aktywizują ich do samodzielnej pracy, w trakcie zajęć stosowane są metody takie jak: wykłady, prezentacje multimedialne, dyskusja, burza mózgów, ćwiczenia praktyczne, praca w grupach, prezentacje, projekty indywidualne.

W opinii studentów plan zajęć zorganizowany jest bardzo dobrze, w szczególności dzięki temu, iż przed rozpoczęciem semestru sami wybierają grupy, do których chcą być przypisani. W opinii studentów sekwencja zajęć jest odpowiednia, a przedmioty realizowane są w odpowiedniej kolejności.

Studenci uważają, iż program studiów dostępny na stronie internetowej jednostki jak i karty przedmiotów udostępniane studentom na pierwszych zajęciach w semestrze są odpowiednim źródłem informacji o procesie kształcenia. Sylabusy zawierają kompletne informacje dotyczące efektów i treści kształcenia, form weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, literaturę obowiązkową i uzupełniającą oraz informacje o koordynatorze. Oprócz udostępnienia w systemie internetowym studenci otrzymują wydrukowane sylabusy do zapoznania się w trakcie pierwszych zajęć w semestrze.

2.2.

W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów obowiązują zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów kształcenia określone w Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Warszawskim. Zasady te są takie same dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wszystkie przedmioty, do których zaliczenia student przystąpił, z wyjątkiem wychowania fizycznego, seminarium dyplomowego oraz wymienionych w zarządzeniu Rektora przedmiotów przygotowujących do podjęcia studiowania, wspólnych dla wszystkich kierunków studiów, kończą się oceną, która jest ustalana zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie przedmiotu.

W programie kształcenia studiów pierwszego stopnia wskazano (w zestawieniu tabelarycznym) w oparciu o jakie metody sprawdzana jest wiedza, umiejętności i potwierdzane kompetencje zawodowe w odniesieniu do każdego z przyjętych efektów kształcenia. Jako metody sprawdzania przyjęto przy tym egzamin/test, studium przypadku, pracę zaliczeniową/projekt oraz pracę dyplomową. Zarówno na studiach stacjonarnych i wieczorowych, jak i niestacjonarnych pierwszego stopnia, liczba egzaminów jest jednakowa i wynosi 17.

Również w programie kształcenia studiów drugiego stopnia podano (w zestawieniu tabelarycznym) w oparciu o jakie metody sprawdzana jest wiedza, umiejętności i potwierdzane kompetencje zawodowe w odniesieniu do każdego z przyjętych efektów kształcenia. Stosowane są następujące metody: egzamin/test, studium przypadku, praca zaliczeniowa/projekt, praca magisterska. Także na studiach drugiego stopnia zaliczeniem z oceną bądź egzaminem objęte są wszystkie przedmioty. Liczba egzaminów dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest taka sama i wynosi 12.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia zostały ujęte w sylabusach przedmiotów. Dobór metod i kryteriów oceny pracy studentów jest zróżnicowany i zależy od rodzaju efektów kształcenia, które mają być zweryfikowane i ocenione. Zakres stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia jest szerszy od wskazanego w powołanych powyżej tabelach. Do najczęściej stosowanych należą: zaliczenia pisemne (np. w formie kolokwium), egzaminy (pisemne lub ustne), ocena ciągła pracy studenta podczas zajęć (np. jego aktywny udział w dyskusji zainicjowanej przez prowadzącego zajęcia), prezentacje (indywidualne lub grupie), studia przypadków, indywidualne lub zespołowe prace zaliczeniowe cząstkowe lub końcowe (np. pisemne raporty analityczne, prace projektowe, prace symulacyjne).

Sprawdzanie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odbywa się za pomocą różnych form. Podstawową formą prac służących do weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności są prace pisemne. Prace przejściowe i zaliczeniowe mają formę kolokwium pisemnych, prezentacji opracowanych zadań, prac zespołowych. Stosuje się także ocenę aktywności na zajęciach - udziału w dyskusji. Prace egzaminacyjne mają formę: testów jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, pytań typu prawda-falsz (z zastosowaniem ujemnych

punktów za nieprawidłową odpowiedź), pytań otwartych dotyczących wyjaśnienia pojęć, zadań, przy ocenie których brana jest pod uwagę poprawność wywodu i znajomość formuł i wzorów oraz wynik. Stosowane są również pytania wymagające dłuższej wypowiedzi pisemnej. Tematyka prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych obejmuje treści programowe ujęte w sylabusie danego przedmiotu.

W 2016 roku na ocenianym kierunku studiów wypromowanych zostało ponad 800 absolwentów. Przegląd tematów prac dyplomowych wskazuje, że większość z nich mieści się w dyscyplinie finanse. Tematy części prac dyplomowych są jednak niezgodne z dyscypliną naukową, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów. Jako przykłady mogą posłużyć następujące tematy: „Organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej przez państwo na przykładzie Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej”, „Rozwój i społeczna percepcja zastosowania outsourcingu w przedsiębiorstwach w Polsce”, „Europejska Spółka Akcyjna jako szansa zwiększenia transgranicznej aktywności gospodarczej przedsiębiorstw”, „Stosunek pracy a samozatrudnienie analiza porównawcza”, „Motywacja jako skuteczne narzędzie zarządzania przedsiębiorstwem”, „Wpis przedsiębiorców do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej”, „Konsumpcja artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych w okresie kryzysu”.

Istotną rolę w rozwijaniu pozaprogramowej działalności naukowej odgrywają działające na Wydziale Zarządzania studenckie koła naukowe. Z kierunkiem studiów *finanse, rachunkowość i ubezpieczenia* powiązane są Studenckie Koło Naukowe Finansów oraz Koło Naukowe Rachunkowości „Rewident”. Koła te organizują spotkania młodych naukowców, zajmują się organizacją szkoleń poświęconych zagadnieniom z zakresu finansów i biznesu, organizują wykłady i seminaria.

Studenci ocenianego kierunku studiów są także organizatorami konkursów. Przykładem takiego konkursu jest CFA Institute Research Challenge prowadzonego w języku angielskim. Konkurs ten ma na celu rozwinięcie u studentów umiejętności analizy i wyceny spółek oraz umiejętności prezentacji wyników. Zwycięski zespół z etapu europejskiego uczestniczy w finale światowym. Studenci Wydziału Zarządzania brali udział w finale krajowym konkursu.

Innymi formami aktywności naukowej studentów jest udział w seminariach i konferencjach naukowych, zarówno ogólnokrajowych, jak i międzynarodowych. Efekty prac badawczych studentów są prezentowane w monografiach, czasopismach naukowych oraz anglojęzycznych Conference Proceedings.

Ważnym źródłem informacji na temat przydatności zakładanych efektów kształcenia na rynku pracy są raporty z badań losów absolwentów. W raportach tych analizowane są ekonomiczne losy absolwentów z uwzględnieniem takich kryteriów, jak: czas poszukiwania pracy, stabilność zatrudnienia, osiągnięte wynagrodzenie. Z raportów tych wynika, że absolwenci w niewielkim stopniu są zagrożeni bezrobociem. Absolwenci ocenianego kierunku bardzo dobrze radzą sobie na rynku pracy, co oznacza, że pracodawcy pozytywnie oceniają ich kwalifikacje.

Należy wskazać, że studenci kierunku finanse, rachunkowość i ubezpieczenia mają możliwość przystępowania do egzaminów certyfikacyjnych ACCA odbywających się na Wydziale Zarządzania. Odnoszą także sukcesy w konkursach CFA. Wskazuje to na dobre dostosowanie określonych dla kierunku efektów kształcenia do oczekiwań otoczenia, w tym rynku pracy.

W przyjętych przez Radę Wydziału Zasadach zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania UW wskazano, że wykładowcy oceniający studentów dążą do zachowania bezstronności wobec studentów; stosowania jasnych, znanych od początku zajęć i zrozumiałych dla studentów zasad i kryteriów oceny; poszanowania godności osobistej studentów; bezwzględnego unikania dyskryminacji lub preferencji przy ocenianiu ze względu na: wiek, płeć, przynależność etniczną, światopoglądy, orientację polityczną, postawy, style

życia, pozycję materialną, stanowisko w życiu społecznym lub zawodowym, kontakty prywatne i zawodowe; unikania możliwych sytuacji konfliktu interesów. Wskazano w nich również, że wykładowca prowadzący zajęcia samodzielnie określa zasady i kryteria oceny studentów, stosuje je jako podstawę zaliczenia przedmiotu. Wykładowca ma również obowiązek zgłosić w formie pisemnej do Dziekana i Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia informacje o każdym przypadku prób wywarcia wpływu na wystawiane oceny przez innych pracowników uczelni. Takie zasady sprzyjają zachowaniu bezstronności i obiektywizmu, i prowadzą do wiarygodnego obrazu osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

Przepisy Regulaminu studiów określają zasady obliczenia średniej oceny etapu studiów oraz średniej oceny całych studiów. Tę ostatnią ustala się jako średnią arytmetyczną ocen końcowych ze wszystkich przedmiotów, składających się na plan studiów danego etapu z zaokrągleniem do części setnych, biorąc pod uwagę końcowe oceny z przedmiotów uwzględniane przy obliczeniach średniej ze wszystkich etapów studiów.

Średnie oceny etapu studiów, kilku etapów oraz całych studiów są liczone przez informatyczny system obsługi studiów na podstawie wpisanych do niego ocen i wykonanych podpięć.

W regulaminie studiów na UW określono również zasady przeprowadzania egzaminów i warunki, jakie muszą być spełnione, aby student mógł przystąpić do egzaminu z przedmiotu w danym cyklu dydaktycznym.

Przyjęto również procedurę odwoławczą w przypadku zastrzeżeń ze strony studenta co do warunków przebiegu procesu oceny efektów kształcenia. Zarówno w przypadku przedmiotów kończących się zaliczeniem na ocenę, jak i egzaminem oraz zastrzeżeń co do formy zaliczenia lub bezstronności przy wystawianiu oceny student ma prawo złożyć do dziekana wnioski o komisyjne sprawdzenie uzyskanych przez studenta wyników bądź przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. W regulaminie studiów określone zostały zasady przeprowadzania komisyjnego sprawdzenia uzyskanych przez studenta wyników oraz zasady przeprowadzania egzaminu komisyjnego. Egzamin komisyjny lub komisyjne sprawdzenie wyników studenta przeprowadza komisja, w której skład wchodzi: dziekan jako przewodniczący lub nauczyciel akademicki przez niego upoważniony oraz dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub pokrewnego. Uczestnikiem egzaminu komisyjnego, na prawach obserwatora, może być nauczyciel akademicki, który wystawił ocenę weryfikowaną w trybie komisyjnym. Na wniosek studenta w egzaminie może uczestniczyć, na prawach obserwatora, wskazany przez studenta przedstawiciel właściwego organu samorządu studentów lub wskazany przez studenta nauczyciel akademicki, za jego zgodą. Ocena uzyskana w wyniku egzaminu komisyjnego lub komisyjnego sprawdzenia wyników studenta zastępuje ocenę kwestionowaną.

Wszystkie prace dyplomowe od kilku lat są poddawane analizie w systemie antyplagiatowym. Szczegółowy przebieg procesu oceny pracy w systemie plagiat zostały określone w zarządzeniu Dziekana. Raporty z systemu antyplagiatowego są analizowane i zatwierdzane przez promotora. Zatwierdzony i podpisany przez promotora raport z systemu antyplagiatowego jest składany przez studenta wraz z pracą dyplomową do właściwego dla studiów Dziekanatu.

Student jest informowany o uzyskanych wynikach zaliczeń i egzaminów poprzez wpis w informatycznym systemie obsługi studentów.

Organizacja studiów określona została szczegółowo w Regulaminie studiów na UW w §18-27, Regulaminie studiów na WZ UW oraz w Uchwale Rady Wydziału nr 1/11/2016 Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia minimalnych liczebności grup studenckich oraz zasad rozliczania pensum dydaktycznego na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego .

Organizację roku akademickiego określa Rektor po porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów Uniwersytetu, najpóźniej do dnia 1 lutego poprzedniego roku akademickiego. Organizacja ta przewiduje podział roku akademickiego na semestry, z wyodrębnieniem terminów rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych, a także terminu rezygnacji z zaliczenia przedmiotu w danym semestrze oraz dokonania podpięć. Szczegółową organizację roku akademickiego określa dziekan po porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów, najpóźniej do dnia 1 marca poprzedniego roku akademickiego. Harmonogram egzaminów w sesji egzaminacyjnej ogłasza dziekan po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studentów nie później niż na jeden miesiąc przed rozpoczęciem sesji.

Na ocenianym kierunku studiów prowadzone nie są zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W opinii studentów stosowane metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są adekwatne do stosowanych metod i treści kształcenia, a zasady oceniania są zapisane w sylabusach i studenci są z nimi zapoznawani. System oceniania jest im znany, zrozumiały i w ich ocenie jest obiektywny. Studenci spotykają się z następującymi formami weryfikacji: zaliczenia pisemne, egzaminy pisemne lub ustne, ocena ciągła pracy studenta podczas zajęć np. jego aktywny udział w dyskusji zainicjowanej przez prowadzącego zajęcia, prezentacje indywidualne lub grupie, studia przypadków, indywidualne lub zespołowe prace zaliczeniowe cząstkowe lub końcowe, pisemne raporty analityczne, prace projektowe, prace symulacyjne. Oceny z zaliczeń i egzaminów publikowane są w systemie USOS, a czas oczekiwania na informacje dotyczące wyników według studentów jest odpowiedni i nie przekracza 10 dni od dnia egzaminu. W opinii studentów sesja egzaminacyjna jest zorganizowana odpowiednio, terminy egzaminów ustalane są z koordynatorami modułów na początku semestru w porozumieniu z studentami.

2.3.

Proces rekrutacji kandydatów regulowany jest w uchwałach Senatu uczelni. W roku akademickim 2016/2017 obowiązywała Uchwała Nr 379 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie warunków, trybu i terminów postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2016/2017 oraz Uchwała Nr 240 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów i finalistów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych w roku akademickim 2015/2016, 2016/2017 oraz 2017/2018. Postępowanie kwalifikacyjne na studia pierwszego stopnia przeprowadzana jest w oparciu o wyniki egzaminów maturalnych. W sposób uprzywilejowany przy rekrutacji na Wydział Zarządzania są traktowani laureaci olimpiad szczebla centralnego określonych w uchwale nr 240 Senatu UW, tj.: Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, Olimpiady Przedsiębiorczości, Olimpiady Matematycznej, Olimpiady Fizycznej oraz Olimpiady Informatycznej. Laureaci pierwszej z nich otrzymują maksymalną liczbę punktów możliwych do zdobycia w postępowaniu kwalifikacyjnym. Natomiast laureaci pozostałych otrzymują maksymalną liczbę punktów możliwą do zdobycia z danego przedmiotu otrzymują.

Ustalono odrębne zasady przeliczania ocen z egzaminu maturalnego dla kandydatów z tzw. „starą maturą”, jak również dla kandydatów z Maturą Międzynarodową (IB), z Maturą Europejską (EB). Odrębna ścieżka rekrutacyjna została określona dla kandydatów z maturą zagraniczną. Kandydaci tacy przyjmowani są na podstawie średniej arytmetycznej, wyliczonej ze wszystkich przedmiotów zdawanych na maturze lub uzyskanych w egzaminach równoważnych. Kandydaci z maturą zagraniczną, niebędący obywatelami

polскими, mają obowiązek przystąpienia do dodatkowego (ustnego) egzaminu wstępnego z języka polskiego. Na podstawie wyników na egzaminie maturalnym tworzona jest lista rankingowa kandydatów. Po sporządzeniu list rankingowych, Komisja Rekrutacyjna podejmie decyzję o ustaleniu progu punktowego wymaganego do uzyskania kwalifikacji na studia, z zastrzeżeniem, że próg ten nie może być niższy niż 30 pkt. Liczba osób przyjętych na studia zależy od spełnienia minimalnego progu punktowego przez kandydata oraz od liczby miejsc dostępnych na kierunku, poziomie i trybie studiów. Limity tych miejsc określa Rektor.

Kwalifikacja na studia drugiego stopnia zależy od trybu studiów. Warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia w trybie stacjonarnym jest posiadanie dyplomu licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędnego dowolnego kierunku, bez konieczności uzupełnienia różnic programowych. Dla kandydatów na studia stacjonarne przeprowadzany jest egzamin pisemny w formie testu jednokrotnego wyboru, obejmujący zakres zagadnień z ekonomii i finansów. Natomiast w przypadku kandydatów na studia niestacjonarne warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia jest posiadanie dyplomu licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędnego dowolnego kierunku. Kandydaci są przyjmowani na podstawie średniej arytmetycznej wyliczonej z: końcowej oceny z dyplomu ukończenia studiów wyższych oraz średniej z toku studiów. W postępowaniu kwalifikacyjnym tworzy się listę rankingową sporządzoną w oparciu o uzyskaną końcową ocenę według powyższych kryteriów. W przypadku zgłoszenia się dużej liczby kandydatów z taką samą wyliczoną średnią, przekraczającą liczbę miejsc, dodatkowym kryterium jest kolejność wyznaczana przez wyższą średnią arytmetyczną ocen z toku studiów.

Bardzo niepokojącą rzeczą jest przyjmowanie, bez weryfikacji wiedzy, na niestacjonarne studia II stopnia studentów, którzy ukończyli studia I stopnia z bardzo odległych obszarów wiedzy w stosunku do nauk ekonomicznych. Skutkuje to, że nie będą osiągnięte efekty kształcenia definiowane jako „pogłębienie” wiedzy i umiejętności, a można było to ocenić na podstawie przeglądu prac magisterskich.

Wydział Zarządzania prowadzi bardzo przejrzystą politykę informacyjną w odniesieniu do rekrutacji. Wszystkie informacje z tego zakresu są w sposób przystępny zaprezentowane na stronie internetowej Wydziału oraz Uniwersytetu Warszawskiego. Dla każdego kierunku studiów i poziomu studiów, oraz trybu studiów stworzona jest odrębna strona/zakładka, która zawiera istotne informacje dla kandydata na studia, w szczególności terminy, wykazy dokumentów i opłaty, a także prezentację kluczowych kierunkowych efektów kształcenia, które składają się na sylwetkę absolwenta.

Zasady dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów na UW, Uchwale Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie szczególnych zasad studiowania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego oraz Uchwale Rady Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie organizacji seminariów licencjackich i magisterskich. Przepisy tych aktów regulują przebieg seminarium dyplomowego, przebieg egzaminu dyplomowego oraz zasady wystawiania oceny na dyplomie. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wszystkich wymogów określonych w programie studiów, oraz uzyskania z pracy dyplomowej oceny nie mniejszej niż 3,0. W przypadku wystawienia oceny 2,0 przez recenzenta, Dziekan powołuje drugiego recenzenta. Jeżeli drugi recenzent ocenił pracę negatywnie, nie może być ona podstawą ukończenia studiów. Na Wydziale Zarządzania obowiązuje jednolity formularz recenzji, w którym ocena końcowa jest wystawiana, przy uwzględnieniu następujących kryteriów: zgodność treści pracy z tematem określonym w tytule; układ pracy, podział treści, kolejność rozdziałów, kompletność tez; walory merytoryczne pracy; nowatorskość ujęcia; dobór i wykorzystanie źródeł; formalna strona pracy. Na egzaminie dyplomowym, zarówno licencjackim, jak i magisterskim, obowiązują dwa pytania w tym jedno z zakresu pracy a jedno z zakresu kierunku studiów. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia ocen z egzaminów i ocen

końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem, ostateczna ocena pracy dyplomowej oraz ostateczny wynik egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi ważoną sumę tych ocen. Na studiach pierwszego stopnia wynik ten jest obliczany jako 0,7 średniej ocen z egzaminów i ocen końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem, 0,2 ostateczna ocena pracy dyplomowej i 0,1 ostatecznego wyniku egzaminu dyplomowego. Natomiast na studiach drugiego stopnia wynik ten jest obliczany jako 0,5 średniej ocen z egzaminów i ocen końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem, 0,4 ostateczna ocena pracy dyplomowej i 0,1 ostatecznego wyniku egzaminu dyplomowego. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: do 3,40 – dostateczny; powyżej 3,40 do 3,80 – dostateczny plus; powyżej 3,80 do 4,20 – dobry; powyżej 4,20 do 4,60 – dobry plus; powyżej 4,60 do 4,90 – bardzo dobry; powyżej 4,90 – celujący.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym zostały określone w Regulaminie studiów na UW. Zgodnie z tymi zasadami, student może realizować część programu kształcenia na innej uczelni krajowej lub zagranicznej, w szczególności na podstawie porozumień lub programów, których Uniwersytet jest sygnatariuszem. Wydział Zarządzania uczestniczy w tym zakresie w programie MOST oraz w programie ERASMUS+. Program kształcenia w innej uczelni, ustalony zgodnie z wymogami regulaminu studiów na UW, zapewniający realizację etapu studiów przewidzianego planem na Uniwersytecie, jest traktowany jako równoważny i stanowi podstawę zaliczenia etapu studiów odbytych w innej uczelni. Podobnie, program kształcenia w innej uczelni, ustalony zgodnie z wymogami regulaminu studiów na UW, zapewniający realizację etapu studiów przewidzianego planem na Uniwersytecie, jest traktowany jako równoważny i stanowi podstawę zaliczenia etapu studiów odbytych w innej uczelni. Jeżeli z powodu różnic programowych między planem studiów na Uniwersytecie a ofertą dydaktyczną uczelni, do której został skierowany student, nie jest spełniony warunek równoważności programu, dziekan wyznacza przedmioty uzupełniające różnice programowe i termin ich zaliczenia.

Uniwersytet Warszawski wprowadził przepisy regulujące procedurę potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów (Uchwała nr 373 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną na Uniwersytecie Warszawskim). Potwierdzenie efektów uczenia się pozwala kandydatom na zaliczenie wybranych przedmiotów lub grup przedmiotów z programu studiów na podstawie wiedzy i umiejętności. Do procesu tego mogą przystąpić absolwenci szkół średnich, z minimum 5-letnim doświadczeniem zawodowym oraz osoby z wykształceniem wyższym. Posiadający dyplom licencjacki muszą wykazać się minimum 3-letnim, a kandydaci z tytułem magistra - minimum 2-letnim doświadczeniem zawodowym. Dla kandydatów na studia poddających się procedurze potwierdzania efektów uczenia przewidziana jest odrębna ścieżka rekrutacji, określona w Zarządzeniu nr 31 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących rekrutacji na studia w trybie potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2017/2018. Wszystkie informacje niezbędne dla takich osób, znajdują się na dedykowanej stronie internetowej UW. Kandydat przedstawia w wersji elektronicznej dokumenty niezbędne do potwierdzania efektów uczenia się. Gotową „teczkę” konsultant PEU/RPL przesyła na wydział prowadzący wybrany kierunek studiów. Doradca wydziałowy analizuje te dokumenty i informuje o możliwości zaliczenia przedmiotów/modułów zajęć. Komisja Rekrutacyjna opierając się na wynikach potwierdzania efektów uczenia się podejmuje decyzję o zakwalifikowaniu Kandydata na dany kierunek studiów. Wydział Zarządzania nie przeprowadzał do tej pory rekrutacji w trybie potwierdzania efektów kształcenia.

W opinii studentów kryteria rekrutacji zapewniają odpowiedni dobór kandydatów na studia, kryteria rekrutacji są im znane i w ich opinii są obiektywne i adekwatne. Zdaniem studentów wybór promotora pracy dyplomowej i seminarium dyplomowego w oparciu o system żetonowy jest odpowiedni i sprawiedliwy. Jednostka przed rozpoczęciem rejestracji udostępnia listę opiekunów z przypisanymi im ogólnymi tematami. Studenci mogą odbyć konsultacje po których decydują o wyborze. Istnieje limit dyplomantów przypadających na jednego opiekuna pracy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia ma odpowiednio rozwiniętą, prawidłową strukturę modułową, na którą składają się właściwie dobrane, spójne merytorycznie przedmioty. Łączny wymiar godzin zajęć dydaktycznych dla całych studiów, modułów i poszczególnych przedmiotów jest właściwy i pozwala na realizację założonych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. Sekwencja przedmiotów ujętych w planie studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, jest właściwa. Uwzględnia ona w szczególności zachodzące pomiędzy nimi powiązania przekazu wiedzy i kształtowania umiejętności. System ECTS jest prawidłowo skonstruowany i zastosowany dla całych studiów, modułów zajęć i przedmiotów. Łączny wymiar punktów ECTS dla całych studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz grup przedmiotów jest zgodny z przepisami. Dla każdego z przedmiotów dokonano kalkulacji nakładu pracy niezbędnego dla osiągnięcia założonych dla niego efektów kształcenia i wyrażono ten nakład w formie punktów ECTS. Wszystkie te elementy zostały w sposób odpowiedni uwzględnione dla studiów stacjonarnych, wieczorowych i niestacjonarnych.

Stanowiące element programu kształcenia zestawienie obejmujące formy prowadzenia zajęć stosowane do realizacji każdego z przyjętych dla kierunku efektów kształcenia wskazuje na zastosowanie kompleksowego podejścia do ich tej kwestii. Formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, a w szczególności ich struktura są właściwe z punktu widzenia ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zajęcia wykładowe i konwersatoria stanowią na studiach pierwszego stopnia nieco mniej niż połowę łącznego wymiaru czasowego zajęć. Dobór form zajęć dla poszczególnych przedmiotów uwzględnia ich charakter i jest w pełni prawidłowy. Odmienna jest sytuacja na studiach drugiego stopnia. Tutaj zajęcia w formie wykładów stanowią w zależności od specjalności aż od 63 do 67%, większość przedmiotów prowadzona jest wyłącznie w formie wykładów, przy czym jest to nieuzasadnione w odniesieniu do niektórych z tych przedmiotów ze względu na ich charakter. Taki dobór form zajęć utrudnia realizację efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Liczebność grup studenckich na zajęciach wykładowych i ćwiczeniowych jest odpowiednia z punktu widzenia możliwości wykorzystywania aktywnych form kształcenia i realizacji założonych efektów kształcenia.

Program kształcenia uwzględnia obowiązek odbycia praktyki zawodowej. Praktyki mają właściwy dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia wymiar czasowy. Programy praktyk umożliwiają osiągnięcie założonych dla nich efektów kształcenia. System wsparcia studentów w zakresie realizacji praktyk jest zorganizowany i funkcjonuje prawidłowo. Uczelnia oferuje studentom odpowiednie wsparcie w znalezieniu miejsca praktyki. Zaliczanie praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej dokonywane jest na podstawie weryfikacji realizacji w jej ramach efektów kształcenia przyjętych dla praktyki zawodowej.

Harmonogram zajęć dydaktycznych determinowany jest dużą liczbą studentów ocenianego kierunku. Zajęcia trwają z reguły od godzin porannych do popołudniowych bądź wieczornych. Nie występuje jednak kumulacja zajęć z poszczególnych przedmiotów, a pomiędzy nimi przewidziana jest przerwa. Dość duże jest zwłaszcza obciążenie studentów w trakcie jednego dnia, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych.

Program kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, obejmuje kompleksowy i spójny zestaw przedmiotów z zakresu kilku subdyscyplin w dyscyplinie finanse. Treści programowe ujęte w tych przedmiotach są kompleksowe, a jednocześnie odpowiednio zróżnicowane, aktualne i zgodne z obecnym stanem wiedzy w dyscyplinie finanse. Treści te są dobrane prawidłowo z punktu widzenia założonych dla nich efektów kształcenia. Treści programowe dla języka obcego są ukierunkowane na znajomość języka ogólnego a nie specjalistycznego z zakresu kierunku studiów.

Zestaw metod kształcenia stosowany w ramach poszczególnych przedmiotów jest odpowiednio zróżnicowany i prawidłowo dobrany z punktu widzenia możliwości realizacji założonych efektów kształcenia. Studenci studiów pierwszego stopnia są w ramach zajęć związanych z prowadzeniem badań naukowych przygotowywani do ich realizacji a studenci drugiego stopnia badań do udziału w badaniach. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają seminaria dyplomowe. Studenci opanowują w ich trakcie warsztat naukowy a część z nich przeprowadza w ramach przygotowania pracy dyplomowej własne badania empiryczne.

Studenci mają możliwość korzystania z indywidualizacji metod kształcenia poprzez wybór wykładów ogólnouniwersyteckich, specjalności (studia drugiego stopnia), seminarium dyplomowego oraz na zasadach indywidualnego planu studiów. Osoby niepełnosprawne mają zapewniony dostęp do rozwiązań organizacyjnych związanych z procesem kształcenia, a w szczególności przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, dostosowanych do ich potrzeb.

Elementem programu kształcenia jest zestawienie obejmujące metody sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych podane w odniesieniu do każdego z przyjętych efektów kształcenia. Świadczy ono o zastosowanie kompleksowego podejścia do ich weryfikacji. Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia są dostosowane do charakteru przedmiotów i w sposób prawidłowy określone w ich sylabusach. Prawidłowo prowadzona jest weryfikacja efektów kształcenia odnoszących się do praktyk zawodowych. Dokonują jej opiekunowie praktyk w oparciu porównanie osiągnięć studenta do benchmarku oraz dokumentację przedstawianą przez studentów i potwierdzaną przez zakład pracy.

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia założonych dla poszczególnych przedmiotów przeprowadzana zarówno na bieżąco, jak i na koniec realizacji przedmiotu. Dokonuje się jej z reguły w oparciu o pisemne formy sprawdzianów i egzaminów. Analiza informacji zawartych w sylabusach oraz przegląd udostępnionych prac przejściowych i etapowych wskazują, że dominują przy tym sprawdziany oparte na pytaniach testowych bądź opisowych pozwalających jedynie na weryfikację wiedzy studentów. Natomiast w relatywnie mniejszym zakresie stosowane są zadania obliczeniowe, projekty i inne formy nastawione na sprawdzenie umiejętności. Końcowa weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest w ramach systemu dyplomowania. Tematyka prac dyplomowych jest w większości zgodna z dyscypliną finanse, ale część prac odnosi się do innych dyscyplin, najczęściej ekonomii i nauk o zarządzaniu. Analiza losowo dobranych prac dyplomowych wskazuje, że ich struktura jest właściwa z ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zawierają one odpowiednio rozbudowane części teoretyczne oparte na przeglądzie literatury przedmiotu, niestety głównie książkowej, przy niewielkim wykorzystaniu artykułów z czasopism specjalistycznych. Części teoretyczne przedstawiają stan wiedzy w danym zakresie. Części empiryczne oparte są najczęściej na danych wtórnych. Jakość badań stanowiących podstawę części empirycznych jest odpowiednia.

Studenci ocenianego kierunku studiów wykazują dobrą aktywność naukową przejawiającą się w publikowaniu referatów i artykułów, udziale i organizacji w konferencjach naukowych i seminariach oraz innych przedsięwzięciach o charakterze naukowym, jak np. konkursy.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia jest właściwie uregulowany w aktach wewnętrznych uczelni. Opiera się on na standardowych rozwiązaniach stosowanych w

szkolnictwie wyższym i zapewnia w szczególności równe traktowanie, przejrzystość i bezstronność postępowania w tym zakresie oraz umożliwia rozwiązywanie sytuacji konfliktowych. Studenci mają dostęp do informacji zwrotnej na temat wyników ocen bezpośrednio u prowadzących zajęcia bądź przez system informatyczny.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia oparta jest na kryteriach umożliwiających weryfikację i selekcję z punktu widzenia posiadania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla danego poziomu studiów.

Zasady dyplomowania określone są w regulacjach wydanych na poziomie uczelni oraz wydziału. Uwzględniają one wszystkie etapy procesu dyplomowania (obsada seminariów, określenie tematu pracy dyplomowej, przygotowanie metodyczne seminarzystów, ocena pracy i egzamin dyplomowy) a stosowane rozwiązania pozwalają na osiągnięcie związanych z tym elementem studiów efektów kształcenia.

Uczelnia wprowadziła regulacje odnoszące się do identyfikacji efektów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym i poza systemem studiów. Informacje na ich temat są aktualne, kompletne i w łatwy sposób dostępne dla zainteresowanych osób, zwłaszcza w wersji elektronicznej.

W opinii studentów stosowane metody kształcenia są odpowiednio dobrane do treści kształcenia. Studenci przyznali, że prowadzący dostosowują metody kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów. Metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia według studentów kierunku są adekwatne do treści kształcenia. Studenci wyrazili opinię, iż system wyboru promotorów jest dla nich odpowiedni i zapewnia im możliwość pisania pracy dyplomowej pod opieką wybranego przez siebie promotora.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

5. Zmniejszyć udział wykładów w ogólnej liczbie godzin zajęć i wprowadzić ćwiczenia na tych przedmiotach, które wymagają stosowania aktywnych metod nauczania.
6. Dostosować tematykę prac dyplomowych do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany kierunek studiów.
7. Treści programowe dla języków obcych powinny być w większym stopniu ukierunkowane na język specjalistyczny związany z kierunkiem studiów.
8. Zalecane jest opracowanie sylabusu dla praktyk zawodowych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zapewniony przez obowiązujące procedury w Uczelni, w tym na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego (UW). Aktem normatywnym zawierającym procedury pozwalające na zatwierdzenie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia jest Uchwała Rady Wydziału Zarządzania (WZ) z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie Zasad Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Powyższa Uchwała określa procesy realizowane w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym kryteria, metody i narzędzia potrzebne

do zapewnienia jakości kształcenia. Wskazuje również osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych procesów, a także przedstawia formę i miejsce przechowywania dokumentacji wytworzonej na skutek realizacji procesów. Do wspomnianych procesów należą:

- przeglądy organizacji studiów i procesów kształcenia;
- prowadzenie badań ankietowych wśród studentów, pracowników i innych osób, związanych z Wydziałem Zarządzania;
- opracowanie rekomendacji zmian organizacyjnych i programowych oraz zapoznanie z nimi Władz Wydziału, kierowników studiów oraz zainteresowanych wykładowców.

W § 2 wyżej wymienionej Uchwały określono cele projektowanych programów kształcenia, do których należą:

- zgodność z dorobkiem dyscypliny i bieżącymi trendami w nauce,
- dążenie do kształtowania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zapewniających wysokie szanse odniesienia sukcesu na rynku pracy,
- zgodność z Polską Ramą Kwalifikacji,
- utrzymywanie konkurencyjności Wydziału wśród innych szkół wyższych w kraju i za granicą,
- wykorzystanie unikatowych kompetencji, wiedzy i zainteresowań badawczych pracowników akademickich.

Następnie zgodnie z § 3 Uchwały możliwość zgłoszenia propozycji zmian w programach kształcenia mają: studenci, pracownicy oraz inne osoby związane z Wydziałem. Propozycje te mają charakter sformalizowany tzn. propozycja zmian programu studiów zawiera opis proponowanej zmiany, przyczynę zaproponowanej zmiany, przewidywane konsekwencje wprowadzenia zmiany oraz dane kontaktowe zgłaszającego oraz niesformalizowane (konsultacje).

W procesie projektowania programów kształcenia na ocenianym kierunku studiów ważną rolę pełnią pracownicy prowadzący zajęcia. Bezpośrednia ocena osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia, na podstawie przyjętej formy zaliczenia, wskazanej w sylabusie danego przedmiotu. Propozycje zmian w programie składane są w formie pisemnej do Komisji ds. dydaktyki i programów. Modyfikacje, wyniki okresowych przeglądów tych programów są dyskutowane na posiedzeniach Komisji ds. dydaktyki i programów. Powyższe dyskusje pozwalają nie tylko na opracowanie treści programowych, ale również wskazanie właściwego sposobu ich realizacji, przy uwzględnieniu potencjału kadrowego i dydaktycznego jednostki oraz bazy dydaktycznej. Uwzględniane są propozycje i opinie interesariuszy zewnętrznych skupionych w działającej przy Wydziale Zarządzania Radzie Biznesu dotyczące kształtu programu studiów. Kolejną propozycją programu wymaga akceptacji lub dalszych zmian przez różne gremia na poziomie Wydziału tj. Komisji ds. dydaktyki oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia. Jak ustalono podczas rozmów, ważną rolę przy zmianach w programach studiów odgrywa właśnie Komisja ds. dydaktycznych.

Propozycje zmian w programach, po uprzedniej analizie dokonywanej przez Komisję ds. dydaktyki i programów, przedstawiane są Radzie Wydziału w celu zatwierdzenia. Opracowana propozycja programu kształcenia wraz z kartami informacyjnymi modułów przedmiotowych przekazywana jest Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Samorządowi Studentów. Po uzyskaniu pozytywnej opinii ww. organów, programy studiów są uchwalane przez Radę Wydziału, a kolejno efekty kształcenia dla danego kierunku, profilu i poziomu kształcenia są uchwalane przez Senat Uczelni.

Na zmianę, korektę i dostosowanie programu studiów do obowiązujących wymagań na ocenianym kierunku studiów mają wpływ spotkania koordynatora przedmiotu z zespołem nauczycieli akademickich realizujących dany przedmiot zarówno przed rozpoczęciem jak i po zakończeniu zajęć.

Konsekwencją uwzględnienia korekt w proponowanych programach są prace nad uaktualnieniem sylabusów. Sylabusy są analizowane pod kątem przejrzystości, spójności oraz zgodności z ogólnymi celami kształcenia i przewidzianymi efektami kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Jednak Zespół Oceniający zaleca zintensyfikowanie działań skutkujących eliminacji uchybień stwierdzonych w sylabusach.

Wydziałowa Komisja ds. dydaktyki i programów na bieżąco monitoruje programy kształcenia poprzez systematyczny przegląd zakładanych efektów kształcenia oraz metod ich osiągnięcia i weryfikacji. Przedmiotem posiedzenia powyższej Komisji jest m.in. okresowa ocena merytoryczna jakości programu kształcenia. Wnioski z przeprowadzonej oceny, składane przez nauczycieli akademickich, to np. zmiana formy zajęć przedmiotu Prawo cywilne i handlowe. Kolejno przez Komisję ds. dydaktyki dyskutowane są zmiany dotyczące np. zmiany formy zaliczenia przedmiotu Prawo finansowe na III semestrze studiów magisterskich i przedmiotu Informatyka, z zaliczenia na egzamin. Przedmiotem obrad powyższej Komisji było również uruchomienie specjalizacji ACCA.

Do procedur i narzędzi w zakresie monitorowania, oceny oraz doskonalenia jakości kształcenia w ramach ocenianego kierunku należy ankietyzacja, która jest prowadzona przez Jednostkę, hospitacja zajęć dydaktycznych oraz analizy prowadzone przez jednostki funkcjonujące w strukturze Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ankietyzacja służy zebraniu opinii studentów na temat sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. W ankiecie trzeba przedstawić pozytywne i słabe strony zajęć, sugestie (wskazówki) dotyczące zajęć, które pomogłyby udoskonalić dane zajęcia z prowadzonego przedmiotu w ramach ocenianego kierunku studiów. Z przeprowadzonej ankietyzacji nie zostało opracowane zestawienie zawierające zalecenia i sugestie dotyczące np. zmian w programach studiów lub korekt w tych programach. Jednak informacje zawarte w tych ankietach są analizowane bezpośrednio przez prowadzącego dane zajęcia, co pozwala np. na weryfikację stosowanych metod dydaktycznych lub zmiany w programie w zakresie prowadzonego przedmiotu. Każdy prowadzący zobligowany jest do zapoznania się z sugerowanymi zmianami w obszarze przedmiotu, który prowadzi.

Dokument dotyczący kierunku Finanse, Rachunkowość i Ubezpieczenia pt. Wskaźniki jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego w 2015/2016, mógłby posłużyć za podstawę sformułowania zaleceń lub działań doskonalących w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, bowiem zawiera szereg informacji dotyczących ocenianego kierunku studiów. Do tych danych zaliczamy wskaźniki rekrutacji, wskaźniki odsiewu, ogólne wyniki sesji egzaminacyjnej, terminowość kończenia studiów czy ekonomiczne aspekty losów absolwentów na rynku pracy.

Zmiany w programach ocenianego kierunku studiów wynikają, również z zaleceń na poziomie Uczelni. Władze Uczelni uchwały zmianę polegającą na usunięciu efektu dotyczącego wychowania fizycznego jako niezwiązanego z kierunkiem studiów. Na podstawie dokonywanej analizy programów studiów i sformułowanych wniosków są wskazywane możliwe rozwiązania konkretnych problemu.

Jak wynika z przeprowadzonych rozmów zmiany w programach studiów na ocenianym kierunku uwzględniają takie aspekty jak potrzeby otoczenia społeczno – gospodarczego. Ponadto została zmieniona Strategia Wydziału określa, że Wydział zmierza do uzyskania akredytacji międzynarodowych. Jednostka zmodyfikowała sylwetkę absolwenta, która zapewni konkurencyjność ocenianego kierunku studiów na rynku edukacyjnym i rynku pracy (modyfikacja była poprzedzona badaniami rynku pracy).

Władze Wydziału dostrzegły również potrzebę zmian wynikającą z trudności w zaliczeniu niektórych przedmiotów. Zmiana dotyczyła sposobu weryfikacji efektów kształcenia, tzn. umożliwiła studentom udział w zajęciach prowadzonych przez innych nauczycieli akademickich niepowiązanych z prowadzącym te zajęcia według standardowego

planu zajęć. Takie rozwiązanie w obszarze wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia pozwoliło na poprawę stopnia zdawalności przedmiotu.

Konsekwencją zmian w programach studiów na ocenianym kierunku studiów są prace nad programem studiów obejmujące większą liczbę specjalności oraz wprowadzanie zajęć w języku angielskim.

Podstawą do wprowadzenia ewentualnych zmian w programach studiów bądź sposobie jego realizacji jest ocena przebiegu procesu dydaktycznego przez ZJK.

Wnioski ZJK, wraz z zaleceniami działań mających na celu poprawę jakości procesu kształcenia przekazywane są Radzie Wydziału.

Studenci biorą udział w projektowaniu i realizacji programu kształcenia w oparciu o przyjęte procedury, które włączają reprezentantów studentów do prac organów Wydziału a także w oparciu o opinie studentów ocenianego kierunku. Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci uczestniczą w dyskusjach dotyczących projektowanych efektów kształcenia również w drodze spotkań, konsultacji nieformalnych. Organizowane są również spotkania z studentami, na których studenci mają możliwość wyrażenia opinii dotyczącej programu kształcenia. W zespole ds. jakości kształcenia Wydziału posiada przedstawiciel studentów. Przedstawiciele samorządu studenckiego wyrazili zdanie, iż są zaangażowani w prace m.in. zespołu ds. jakości kształcenia, w działania mające charakter doskonalenia procesu kształcenia. Studenci mają możliwość swobodnej wypowiedzi, która jest brana pod uwagę. Jako jeden z przykładów doskonalenia zostało wymienione wprowadzenie zajęć wyrównawczych ze statystyki.

Analizy są dokonywane w oparciu o zgromadzony materiał, tj. ankiety studenckie, oceny uzyskiwanych przez studentów wyników w nauce, hospicje zajęć, opinie samorządu studenckiego, przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego i pracodawców, przegląd kart informacyjnych przedmiotów oraz przegląd prac dyplomowych.

Prace dyplomowe są analizowane w systemie antyplagiatowym, który pozwala na wykrycie nieuprawnionego użycia zapożyczeń z prac innych autorów.

3.2.

Wydział w ramach, którego prowadzone jest kształcenie na ocenianym kierunku studiów zapewnia publiczny dostęp do informacji o realizacji procesu kształcenia, w tym o trybie i zasadach rekrutacji, programie kształcenia oraz warunkach jego realizacji, zasad zaliczania przedmiotów i odbywania praktyk, oraz zasad przyznawania stypendiów. Na stronie internetowej Uczelni, w tym na stronie internetowej Wydziału dostępne są informacje dotyczące przepisów prawa powszechnie obowiązujących, przepisów prawa wewnętrznego Uczelni oraz zasady studiowania.

Bieżące informacje dotyczące realizacji procesu dydaktycznego są również wywieszane na tablicach ogłoszeń na korytarzu budynku Wydziału.

Studenci i inni interesariusze mają również dostęp do informacji dotyczących m.in.: sylabusów zajęć, profilu absolwenta oraz terminów dyżurów wykładowców czy też wyników ankiet studenckich. Studenci również mają dostęp do informacji związanych z procesem dydaktycznych na tzw. portalach społecznościowych.

Uczelnia zapewnia kompleksowy dostęp do aktualnych informacji poprzez stronę internetową oraz system USOS. Na stronie internetowej można odnaleźć również wszystkie niezbędne informacje dotyczące Jakości Kształcenia, informacje dotyczące wymiany międzynarodowej, wszystkie niezbędne dane związane z pomocą materialną i ogłoszenia. Jak wynika z rozmów ze studentami na stronie internetowej Wydziału Zarządzania student ma dostęp do efektów kształcenia oraz planów studiów dla poszczególnych roczników, specjalności i modułów kształcenia. Na bieżąco uzupełniane są aktualne ogłoszenia dla studentów ocenianego kierunku.

Inną formą pozyskiwania informacji o przebiegu i organizacji procesu dydaktycznego są spotkania z opiekunami roku, pierwsze zajęcia organizacyjne z danego przedmiotu oraz konsultacje.

Należy stwierdzić, że w systemie są dane, które usprawniają funkcjonowanie procesu kształcenia oraz ułatwiają szybki dostęp studentom oraz nauczycielom akademickim do informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który funkcjonuje na Wydziale Zarządzania w tym na ocenianym kierunku studiów określa w sposób przejrzysty i uporządkowany postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia. W tym procesie uczestniczą różne grupy interesariuszy, w tym interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicy, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno – gospodarczego oraz pracodawcy. Należy stwierdzić, że podejmowane działania w zakresie monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji są prowadzone przy największym udziale nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, WZJK oraz Komisja ds. Dydaktyki i programów studiów analizuje informacje i materiały dotyczące programu pochodzące od różnych grup interesariuszy. Realizowany program studiów na ocenianym kierunku studiów jest doskonalony w oparciu o opinie (sugestie) grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Monitorowanie programu studiów jest prowadzone na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć prowadzonych w ramach ocenianego kierunku studiów. Tak zgromadzony materiał pozwala na zróżnicowane badanie procesu kształcenia. Jednostka prowadzi badanie rynku, które przyczynia się do doskonalenia programu kształcenia. Konsekwencją prowadzonych działań mogą być formułowane różne zalecenia, będących podstawą zmian w programie studiów. Informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości zgromadzone są na stronie internetowej Uczelni.

Studenci są włączani do procesu projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu procesu kształcenia poprzez reprezentantów samorządu studentów w komisjach uczelnianych oraz wyrażając swoje opinie za pośrednictwem ankiet i spotkań. Studenci przyznali, iż ich opinie są brane pod uwagę i widoczne są zmiany w programie kształcenia w kolejnych latach i cyklach kształcenia.

Uczelnia zapewnia kompleksowy dostęp do aktualnych informacji poprzez swoją stronę internetową oraz portale społecznościowe. Studenci przyznali, że bez trudności mogą odnaleźć niezbędne im informacje, które są aktualne.

Dobre praktyki

Nie stwierdzono.

Zalecenia

Formułowanie bardziej precyzyjnych wniosków i zaleceń, wynikających z analizy materiału zgromadzonego podczas przeglądów programów studiów na ocenianym kierunku studiów, służące doskonaleniu jakości kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

- 4.1.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi liczny zespół nauczycieli akademickich, różnorodny pod względem specjalności naukowych. Przedstawiono listę 107 nauczycieli akademickich ze stopniami i tytułami naukowymi, wśród których dominują przedstawiciele dziedziny nauk ekonomicznych (dyscyplin: finanse, ekonomia i nauki o zarządzaniu), ale znaczny jest też udział przedstawicieli innych dziedzin, w tym osób prowadzących badania w dyscyplinach prawo, informatyka, matematyka. Lista ta nie obejmowała lektorów języków obcych i instruktorów wychowania fizycznego, bo kształcenie w tym zakresie organizowane jest poza Wydziałem. Do minimum kadrowego zgłoszono 59 osób, w tym 20 osób z tytułami naukowymi profesora lub ze stopniami naukowymi doktora habilitowanego oraz 39 osób ze stopniami naukowymi doktora. Niektórych z tych osób nie było można zaliczyć do minimum kadrowego przede wszystkim ze względu na postanowienie o oparciu koncepcji kierunku jedynie na dyscyplinie naukowej finanse, mimo że związek ich badań naukowych z opisem efektów kształcenia i z treściami programowymi ocenianego kierunku wskazywałby na zasadność zaliczenia. ZO PKA zaliczył do minimum kadrowego 47 osób, w tym 15 samodzielnych nauczycieli akademickich. Ze względu na złożone deklaracje niektórzy zostali zaliczeni do minimum tylko jednego ze stopni studiów. Na I stopniu studiów jest to 12 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 31 doktorów, na II stopniu 12 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 20 doktorów. Każda z tych osób ma dorobek naukowy w dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinie finanse, w niektórych przypadkach obok dorobku z dziedziny ekonomia. ZO PKA nie zaliczył 12 osób zgłoszonych do minimum. Przyczyną w każdym przypadku był brak dorobku naukowego z dyscypliny finanse. Osoby te mają dorobek naukowy z dyscypliny ekonomia, nauki o zarządzaniu lub prawo, a o dorobku jednej z nich brakowało informacji (brak listy wybranych publikacji).

Jednostka prowadząca oceniany kierunek zapewnia minimum kadrowe na studiach pierwszego oraz na studiach drugiego stopnia, a zajęcia prowadzi zespół o odpowiednio różnorodnych i wysokich kwalifikacjach. Jest to kadra o wysokich umiejętnościach dydaktycznych, w tym o znacznym doświadczeniu dydaktycznym, ze znacznym udziałem zdobytego w uczelniach zagranicznych. Dowodem tych kwalifikacji dydaktycznych i zaangażowania w pracę dydaktyczną są liczne podręczniki autorstwa osób związanych z kierunkiem i innowacje dydaktyczne (bardziej dotyczące Wydziału niż tylko ocenianego kierunku), jak program komputerowy do analiz mikroekonomicznych oraz case dydaktyczny do wyborów strategicznych oparty na audiotece. Kilka osób naukowo zajmuje się problemami kształcenia akademickiego, zwłaszcza kształcenia na odległość. Na kierunku jest 2815 studentów (na studiach I i II stopnia razem), a zatem stosunek liczby osób zliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów wynosi 1:60, czyli jest zgodny z wymaganiami.

4.2.

Nie stwierdzono przypadków nieodpowiedniej obsady zajęć dydaktycznych. Dostrzegalna jest dbałość o zgodność dorobku naukowego, a często i doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich z treściami programowymi powierzanych im zajęć. Istnieje znaczny wybór kadry, który umożliwia obsadę zajęć osobami najlepiej przygotowanymi. Decydując o obsadzie uwzględnia się też studenckie oceny jakości zajęć.

4.3.

Rekrutacja nauczycieli akademickich, którzy mają być zatrudnieni na więcej niż ½ etatu, odbywa się w drodze konkursu. Polityka kadrowa jest zorientowana na budowanie trwałego zespołu o najwyższych kwalifikacjach. Zarówno w konkursach na poszczególne stanowiska jak i w ocenach okresowych nauczycieli akademickich (co 2 lata, a osoby z tytułami naukowymi profesora co 4 lata) bierze się pod uwagę dorobek naukowy, osiągnięcia dydaktyczne i osiągnięcia organizacyjne. Stosuje się też oryginalne i skuteczne instrumenty

motywowania, w tym zwłaszcza dziekański dodatek do wynagrodzenia zasadniczego (znaczący na tle tego wynagrodzenia) za osiągnięcia naukowe (50% dodatku za uzyskanie 50 lub więcej punktów za publikacje z 3 lat), organizacyjne (30% dodatku) oraz za wykonanie pensum dydaktycznego (20%). Dodatek ten istnieje obok nagród rektora. Pracownicy mogą też otrzymać dofinansowanie działalności naukowej – na zakupy baz danych, pakietów oprogramowania, literatury, dofinansowanie publikacji i konferencji naukowych itp.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich poprzez ankiety realizowane pod koniec każdego semestru oraz kierując swoje wnioski i opinie do prodziekana. W ich opinii system funkcjonuje sprawnie, a ich wnioski są brane pod uwagę. Wyniki z ankiet studenckich mają wpływ na ocenę okresową pracownika lecz bez konkretnie ustalonej wagi, w szczególności ze względu na zbyt małą liczbę wypełnianych ankiet. Oceny studentów wraz z komentarzami są szczegółowo analizowane, na podstawie w ten sposób uzyskanych informacji formułowane są zalecenia działań naprawczych dla nauczyciela. Ponadto studenci wyrazili bardzo pozytywne opinie dotyczące kadry naukowej, z którą odbywają zajęcia. Podkreślili duże doświadczenie oraz dobre przygotowanie do prowadzenia zajęć, a także ich bardzo dużą wiedzę praktyczną. Studenci przyznali, iż prowadzący analizują z nimi wyniki ankiet i wspólnie ze studentami podejmują działania doskonalące.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Zajęcia na kierunku prowadzi zespół o bardzo wysokich i odpowiednio różnorodnych kwalifikacjach. Z nadwyżką spełniono wymóg posiadania minimum kadrowego. Liczebność minimum kadrowego jest odpowiednia w stosunku do liczby studentów na kierunku. Zajęcia są poprawnie obsadzone. Dobiera się kadry o najwyższych kwalifikacjach naukowych i dydaktycznych i stwarza się im dobre warunki rozwoju naukowego oraz skutecznie motywuje się je do takiego rozwoju.

Studenci mają możliwość oceny nauczycieli akademickich, a wyniki ankiet studenckich mają wpływ na ocenę okresową nauczycieli akademickich. Ankiety są szczegółowo analizowane, a studenci przyznają, iż widzą, że ich zdanie jest brane pod uwagę.

Dobre praktyki

Dobre warunki wsparcia rozwoju naukowego pracowników i bardzo dobre instrumenty motywowania do tego rozwoju.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na wiele różnych sposobów i opiera się na następujących aktywnościach i formach instytucjonalnych:

- Rada Biznesu przy Wydziale Zarządzania UW,
- Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Zarządzania UW,
- współpraca z organizacjami (przedsiębiorstwami) partnerskimi,
- uczestnictwo pracowników w stowarzyszeniach branżowych,
- zapraszanie gości z praktyki na zajęcia dydaktyczne (warsztaty, seminaria),
- praktyki organizowane przez Biuro Karier Wydziału Zarządzania UW.

W czasie wizytacji członkowie Zespołu Wizytującego PKA spotkali się z szeroką grupą przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i mieli możliwość zapoznania się z różnymi sposobami współpracy.

Członkowie Rada Biznesu przy Wydziale Zarządzania UW w trakcie posiedzeń oceniają efekty kształcenia, zgłasza uwagi do charakterystyk sylwetki absolwenta, oceniają nowe propozycje dydaktyczne (programy studiów, specjalności, przedmioty, itd.) oraz zgłaszają propozycje praktyk zawodowych. Zróżnicowany skład osobowy (ze względu na sektor, wielkość podmiotów) pozwala uwzględnić oczekiwania pracodawców odnośnie do programów studiów. Do Rady Biznesu Wydziału Zarządzania UW należą przedstawiciele takich firm jak: Agencja Rozwoju Przemysłu, Związku Banków Polskich, Oranta Insurance Group, Urząd Marszałkowski Województwo Mazowieckie, Biuro Programowe i Rozwoju Korporacyjnego Polskiego Radia SA, NBC Polska, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Ecovis System Rewident Sp. z o.o., Jeronimo Martins Polska S.A., Polski Holding Farmaceutyczny S.A., Millward Brown,

Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Zarządzania UW umożliwia budowanie relacji wydziału z praktyką gospodarczą. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z absolwentami, którzy odnieśli sukces zawodowy. Są oni zapraszani na zajęcia prowadzone w ramach programu studiów oraz specjalne spotkania (warsztaty, wykłady, itd.) organizowane przez koła naukowe.

Współpraca z organizacjami (przedsiębiorstwami) partnerskimi umożliwia silniejsze powiązanie Wydziału Zarządzania UW z praktyką gospodarczą w wymiarze badawczym, dydaktycznym i konsultingowym. Do organizacji partnerskich należą między innymi: Jeronimo Martins, L'Oreal, Grupa Żywiec, Bank Santander, ZUS.

Współpraca pracowników wydziału z instytucjami finansowymi ma zarówno charakter nieformalny jak i formalny. Współpraca nieformalna opiera się na działalności szkoleniowej i doradczej prowadzonej na rzecz instytucji finansowych. Współpraca taka prowadzi do uwzględniania w trakcie zajęć aktualnych treści, przykładów z praktyki instytucji finansowych, co powoduje, że zajęcia mają bardziej atrakcyjną formę dla studentów. Zapraszanie gości z praktyki na wybrane zajęcia kursowe. Przykładem jest przedmiot „Marketing usług finansowych”, gdzie na wybranych godzinach zajęć współuczestniczyli w wprowadzeniu zajęć praktycy z Volkswagaen Bank oraz PKO BP.

W kontekście praktyk zawodowych ważną pracę wykonuje Biuro Karier Wydziału Zarządzania UW oraz Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów (ogólnouniwersyteckie Biuro Karier UW), które są odpowiedzialne za praktyki obowiązkowe na studiach pierwszego stopnia.

Fundacja na Rzecz Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego współpracuje i przeprowadza szkolenia specjalistyczne i seminaria naukowe we współpracy z: Agencją Rozwoju Przemysłu SA, Zrzeszeniem Prawników Polskich – Zarząd Główny, Ministerstwem Skarbu Państwa, urzędami marszałkowskimi, Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy, Samorządem Radców Prawnych, Samorządem Notariuszy i innymi.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Zarządzania UW współpracuje z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji.

Rozwój kierunku, w tym jego weryfikacja, modyfikacja treści programowych oraz doskonalenie, bazuje na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy, a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną, jak i proces dydaktyczny.

Dobre praktyki

Różnorodność form współpracy pomiędzy interesariuszami wewnętrznymi (pracownikami i studentami) a podmiotami otoczenia społeczno – gospodarczego.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Obecnie brak na kierunku ścieżek kształcenia w językach obcych oraz zajęć obowiązkowych w językach obcych. Studia w języku angielskim (pierwszy i drugi stopień) oraz obowiązek wyboru przedmiotu w języku obcym w ramach kształcenia w języku polskim są planowane. Wiąże się to z zamiarami umożliwienia studentom zdobywania certyfikatów międzynarodowych. Lektoraty języków obcych są na dwóch pierwszych latach studiów I stopnia i trwają łącznie 240 godzin. Student ma obowiązek uzyskać certyfikat B2. Może stosowny egzamin zdać w Uniwersytecie Warszawskim lub może przedstawić akceptowany przez UW certyfikat z zewnątrz. Wydział Zarządzania współorganizuje kilka międzynarodowych programów kształcenia, lecz nie w ramach ocenianego kierunku:

International Business Program – 2-letnie studia II stopnia w języku angielskim z wykładowcami z Wydziału i z uniwersytetów zagranicznych, około 80-90% uczestników to studenci zagraniczni (około 60 osób),

Global BMA - studia II stopnia w języku angielskim w ramach współpracy uczelni z USA, Niemiec, Chin i Polski (w tym UW). Każda z Uczelni kieruje na nie po około 10 osób i ta między narodowa grupa studiuje kolejno w każdej z współpracujących 4 uczelni,

Program KEDUOS (w latach 2012-2016) – współorganizowany przez 2 uczelnie koreańskie i 5 europejskich, w tym UW. Studia I stopnia, Koreańczycy studiowali w Europie, Europejczycy w Korei Południowej. Programowi towarzyszyły szkoły letnie – dla studentów UW w Ljublanie, a w UW w ramach takiej szkoły letniej studiowali Koreańczycy, Słoweńcy, Węgrzy i Brytyjczycy. W programie w 4 lata udział wzięło 15 studentów Wydziału Zarządzania, a na WZ studiowało 33 Koreańczyków.

Główną podstawą mobilności studentów Wydziału Zarządzania jest program Erasmus+. W latach akademickich 2014/2015 do 2016/2017 w ramach tego programu na studia lub praktyki zagraniczne wyjeżdżało kolejno 29, 39 i 29 studentów ocenianego kierunku. Studia na Wydziale Zarządzania odbyło w tym czasie około 200 studentów zagranicznych. Mniejsze grupy, przede wszystkim przyjeżdżających, uczestniczyły w wymianie w ramach Erasmus Mundus i Erasmus+ International Credit Mobility. W ramach umów bilateralnych, zawartych przez WZ lub ogólnouczelnianych, rocznie wyjeżdżało kilkunastu studentów WZ, a na Wydział przyjeżdżało około 40. Spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w roku akademickim wyjeżdżała 1 lub 2 osoby (w skali Wydziału od 10 do 33 wyjazdów w roku akademickim). W większości wypadków były to wyjazdy na konferencje naukowe do krajów Europy, USA, Korei Płd., Chin i in. Na Wydział przyjeżdża corocznie ponad 20 nauczycieli akademickich z zagranicy.

Badania naukowe prowadzone za granicą, badania podmiotów zagranicznych i różne doświadczenia oraz obserwacje zagraniczne systematycznie wzbogacają i aktualizują treści programowe. W niektórych sylabusach wśród literatury zalecanej jest obcojęzyczna. Zbyt rzadko jednak powołuje się literaturę obcojęzyczną w pracach dyplomowych. Dopiero od bieżącego roku akademickiego jest obowiązek wykorzystania co najmniej 2 pozycji obcojęzycznych w pracy licencjackiej i 4 w magisterskiej.

Studenci ocenianego kierunku regularnie biorą udział w kilku konkursach międzynarodowych i odnoszą w nich sukcesy na etapach krajowych.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość wyjazdu na programy wymiany zagranicznej oraz praktyki zagraniczne. Co roku z programów wymian korzysta około 45 studentów. W ich opinii oferta jest atrakcyjna i są o niej informowani lecz jako jedna z głównych przyczyn małego odsetka chętnych na wyjazd podają stałą pracę lub chęć zdobywania doświadczenia zawodowego.

W opinii studentów oferta lektoratów z języków obcych jest bogata i zadowalająca. Studenci mogą uczestniczyć w lektoratach z wielu języków obcych, z czego z chęcią korzystają. W opinii studentów poziom lektoratów jest bardzo dobry, lektorzy są dobrze przygotowani do prowadzenia zajęć, a dobór grup lektoratowych odbywa się na podstawie testu wstępnego umiejętności językowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Brak ścieżek kształcenia w językach obcych i przedmiotów obowiązkowych w językach obcych, lecz są plany ich uruchomienia w najbliższej przyszłości. Słabe wykorzystanie literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych, lecz wprowadzono uregulowania nakładające obowiązek korzystania z niej od bieżącego roku akademickiego. Międzynarodowe programy kształcenia z udziałem studentów Wydziału i znaczny udział studentów ocenianego kierunku w wymianie międzynarodowej.

Uczelnia oferuje studentom możliwość wyjazdu na programy wymiany zagranicznej lecz nie cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem ze względu na chęć zdobywania przez studentów doświadczenia zawodowego lub stałego zatrudnienia. Studenci mają możliwość nauki języków obcych z bogatej oferty lektoratów. Zajęcia realizowane są w grupach, które mają wyrównany poziom, a studenci bardzo wysoko oceniają ich poziom.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

Zadbać o lepsze wykorzystywanie literatury obcojęzycznej na zajęciach i w pracach dyplomowych.

Uruchomić kształcenie w językach obcych w ramach ocenianego kierunku.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Wydział Zarządzania, a w jego ramach oceniany kierunek studiów dysponuje trzema budynkami przystosowanymi do pracy naukowej i dydaktycznej. Są to obiekty oddawane do użytku w latach 2002-2005, a więc stosunkowo nowe. Stanowią podstawę zwarteo kampusu, są ze sobą połączone w taki sposób, że można się w nich przemieszczać bez wychodzenia na zewnątrz. Otoczenie ma charakter parku. W budynkach są bufety, miejsca wypoczynku, ogród zimowy, kawiarenka internetowa, własna baz sportowa. Obiekty dobrze dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (parking, podjazdy, windy, specjalne toalety, brak

barier architektonicznych), a w niektórych salach także do potrzeb osób z wadami słuchu czy wzroku (pętle indukcyjne, odpowiednie komputery).

W tych 3 budynkach znajduje się 39 sal dydaktycznych, w tym: 4 aule o wielkościach od 158 do 337 miejsc, 12 sal wykładowych (po około 55-70 miejsc), 8 sal ćwiczeniowych po około 40 miejsc, 9 sal lektoratowych po 30 miejsc, 2 seminaryjne po 10 miejsc, 4 pracownie komputerowe po 30 stanowisk, a ponadto 1 pracownia komputerowa przeznaczona do pracy własnej studentów z 25 stanowiskami i 1 z 6 stanowiskami do pracy własnej nauczycieli akademickich. Łącznie miejsc w salach dydaktycznych jest więcej niż studentów ocenianego kierunku. 26 sal dydaktycznych jest wyposażonych w stałe systemy multimedialne, a w pozostałych w miarę potrzeby wykorzystuje się przenośne. Sale są klimatyzowane. W budynkach jest sieć WiFi.

W pracowniach komputerowych zainstalowano oprogramowanie typu Office, pakiety statystyczne i ekonomiczne (Eviews, SPSS, Gretl, Oracle SQL do obsługi baz danych, Symfonia do ewidencji i sprawozdawczości finansowej, programy do wspomagania zarządzania IFS, ADONIS, SAS, własne pakiety do analiz mikroekonomicznych, bazy danych Reuters Elikon, Bansope). W posiadaniu Wydziału są kalkulatory profesjonalne do matematyki finansowej. Jest platforma MOODLE wspomagająca kształcenie na odległość. Z pracowni komputerowych, komputerów bibliotecznych, komputerów osobistych pracowników i studentów jest dostęp do zasobów elektronicznych biblioteki UW.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą infrastruktury dydaktycznej i naukowej jednostki. Zdaniem studentów liczba i wielkość sal dydaktycznych są odpowiednie i są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci przyznali, iż wszystkie sale są odpowiednio i nowocześnie wyposażone. W ramach realizacji zajęć laboratoryjnych studenci do dyspozycji mają sale wyposażone w komputery z niezbędnym oprogramowaniem. Do dyspozycji studentów dostępna jest sala z komputerami, z wolnym dostępem dla studentów wydziału. Na komputerach dostępne jest specjalistyczne oprogramowanie używane w trakcie zajęć laboratoryjnych. Ponadto studenci mają możliwość do skorzystania z drukarki oraz urządzeń skanujących. Koła naukowe i Samorząd Studencki mają szeroki dostęp do infrastruktury. W budynku wydziału istnieje możliwość podłączenia się do bezprzewodowego Internetu. Budynek wydziału otwarty jest całodobowo.

Studenci obecni na spotkaniu stwierdzili, że w budynku wydziału znajdują się miejsca do pracy i odpoczynku pomiędzy zajęciami, gdzie mogą skorzystać z ładowarek do telefonów oraz mają dostęp do gniazdek elektrycznych. Wydział posiada trzy bufety, o których studenci wyrazili pozytywne opinie. Jednostka posiada własne zaplecze sportowe, dla studentów dostępna jest hala sportowa i siłownia.

Na wydziale zainstalowane są telewizory na których wyświetlane są godziny poszczególnych zajęć, dane prowadzącego i numer sali, w której się odbywają. Studenci przyznali, że jest to dla nich bardzo pomocne. Na poszczególnych monitorach wyświetlane są dane giełdowe, co pozwala zapoznać się w istotnymi dla tej grupy informacji.

Infrastruktura jest przystosowana do studentów z niepełnosprawnościami. W budynkach Wydziału znajdują się windy, które umożliwiają dojazd na wszystkie kondygnacje w budynku. Dodatkowo największe aule dostosowane są w system niezbędny dla osób niedosłyszących, w budynku znajdują się także toalety dla osób niepełnosprawnych a także najazdy i podjazdy przy schodach.

7.2.

Wszyscy pracownicy i studenci Wydziału mają dostęp do bardzo bogatych zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Ponadto w siedzibie Wydziału jest profesjonalnie zorganizowana biblioteka wydziałowa z wypożyczalnią i czytelniami. Jej zbiory w większości związane są z naukami ekonomicznymi, ale także z innymi dziedzinami nauk społecznych,

naukami matematycznymi, przyrodniczymi i technicznymi (zwłaszcza cybernetyka i informatyka). Zbiory biblioteki wydziałowej to ponad 60 tys. książek, w tym ponad połowa w wolnym dostępie, prawie 1500 czasopism (83 tytuły w prenumeracie bieżącej, w tym 17 zagranicznych). Jak już wspomniano jest dostęp do wszystkich, bardzo bogatych zasobów elektronicznych Biblioteki UW. Biblioteka wydziałowa prowadzi też własne bazy i katalogi, w tym bazę publikacji naukowych pracowników Wydziału Zarządzania. W bibliotece wydziałowej jest czytelnia ogólna (150 miejsc) i czytelnia czasopism. W ramach tych czytelni jest 11 miejsc do pracy indywidualnej i 4 do pracy grupowej, a także 31 komputerów dla czytelników. Biblioteka jest czynna codziennie – w niedziele 4 godziny, w soboty 9 godzin, w pozostałe dni po 11 godzin. Z przeglądu zasobów biblioteki wydziałowej wynika dobry dostęp do zalecanych podręczników oraz do publikacji naukowych, także obcojęzycznych.

Zdaniem studentów, a także ZO PKA Biblioteka wyposażona jest w literaturę podstawową i uzupełniającą, przedstawioną w sylabusach. Studenci mają możliwość zgłaszania zapotrzebowania na nowe pozycje, które są dostarczane do wydziałowej Biblioteki. Studenci mają dostęp do internetowej bazy, gdzie mogą zamawiać potrzebną im literaturę, ponadto przed wejściem do biblioteki znajdują się stanowiska, na których drogą elektroniczną mogą złożyć zamówienie na książki i odebrać je później. Biblioteka wyposażona jest w stanowiska z komputerowe z dostępem do Internetu, a także do oprogramowania używanego w trakcie zajęć. Godziny otwarcia dostosowane są zarówno do potrzeb studentów stacjonarnych jak i niestacjonarnych i otwarta jest siedem dni w tygodniu. Dodatkowo do dyspozycji jest sala cichej nauki, w której istnieje możliwość wykorzystania prywatnego boksu, a także istnieje możliwość pracy w grupach w specjalnie do tego wydzielonych miejscach

7.3.

Na Wydziale organizuje się coroczne przeglądy stanu wyposażenia pomieszczeń naukowych i dydaktycznych oraz zbiorów bibliotecznych. Ponadto na bieżąco stosowne służby (sekcja administracyjno-gospodarcza, ośrodek informatyczny i biblioteka) przyjmują uwagi i zapotrzebowania. Zakupy książek do biblioteki organizowane są co roku wielokrotnie (od 18 do 41 postępowań na zasadzie zapytań ofertowych w roku). Skutkuje to sprawną realizacją potrzeb. O dużej skali takich działań świadczy m. in. zakup 17 tys. książek dla biblioteki wydziałowej w latach 2012-2016.

Infrastruktura uczelni jest stale rozwijana i udoskonalana, prowadzone są remonty i rozbudowy bazy dydaktycznej. Podejmowane działania są konsultowane i opierane na wnioskach studentów, a ich zdanie ma kluczowy wpływ m.in. na przyjęte projekty zmian w infrastrukturze. W opinii studentów zgłaszane przez nich propozycje zmian i modernizacji rozpatrywane są pozytywnie a infrastruktura modernizowana jest według ich potrzeb, jako przykład podali uczestnictwo przedstawicieli samorządu studentów w pracach nad projektem ogrodów przy budynku wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura jest bardzo dobrze dostosowana do potrzeb naukowych i dydaktycznych. Jest nowoczesna, wygodna, wielofunkcyjna i dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obok dostępu do zbiorów jednej z najzasobniejszych w Polsce bibliotek naukowych – Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego – pracownicy i studenci mogą korzystać z bardzo dobrze zorganizowanej biblioteki wydziałowej. Władze Wydziału bardzo dbają o odpowiedni stan infrastruktury i szybkie realizowanie potrzeb w tym zakresie.

Jednostka zapewnia odpowiednią bazę dydaktyczną umożliwiającą realizację założonych efektów kształcenia. Sale są przygotowane do realizacji specjalistycznych zajęć. Jednostka posiada odpowiednie zasoby biblioteczne. Jako mocną stroną należy uwzględnić

szeroki dostęp do infrastruktury jednostki poza zajęciami, w szczególności do specjalnej sali z komputerami dostępnymi dla studentów.

Dobre praktyki

Dostęp do baz danych wskazanych przez kompetentnych nauczycieli akademickich. Możliwość korzystania z profesjonalnych kalkulatorów do matematyki finansowej.

Telewizory z wyświetlanymi planami zajęć oraz notowaniami indeksów giełdowych aktualizowanych na żywo

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

W opinii studentów ocenianego kierunku wynika, że są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej oferowanej jej przez Wydział Zarządzania UW. Nauczyciele akademicy dostępni są podczas wyznaczonych terminów konsultacji, w tym także w trakcie specjalnie ustalonych terminów dla studentów niestacjonarnych. W trakcie spotkania ZO PKA przyznali, że w razie zapotrzebowania studentów nauczyciele pozostają na konsultacjach także poza wyznaczonymi godzinami konsultacji, często do późnych godzin. Dodatkowo prowadzący umożliwiają studentom kontakt poprzez pocztę elektroniczną oraz systemu USOS. Podczas spotkania studenci zgodnie potwierdzili zadowolenie z funkcjonowania wydziałowej administracji. Wszelkie formalności obsługiwane są zdalnie za pośrednictwem systemu USOS, gdzie działa elektroniczny obieg dokumentów. Studenci przyznali, że jest to wygodna forma, ponieważ nie są zmuszeni do osobistego stawienia się w dziekanacie osobiście, aby złożyć wniosek bądź odebrać decyzję, co jest znaczącym ułatwieniem. Na wydziale działa także dziekanat obsługujący studentów zagranicznych, którzy realizują studia w jednostce.

W trakcie rozmowy studenci zaznaczyli, że pomocne dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest udostępnianie materiałów pomocniczych przez prowadzących. Są to dodatkowe publikacje, prezentacje, skrypty czy ćwiczenia. Materiały te zazwyczaj przekazywane są drogą elektroniczną. Studenci podkreślili fakt udostępniania przez prowadzących specjalistycznych kalkulatorów finansowych, zarówno na zajęciach jak również do potrzeb realizacji projektów czy badań. Studenci przyznali, że niektóre przedmioty realizowane są przy wspomaganiu technik kształcenia na odległość. Wydział korzysta z internetowej platformy Moodle dzięki, której wiedza merytoryczna i zaliczenia odbywają się zdalnie. Taką technikę oceniają pozytywnie, a także twierdzą, że jest to dobre rozwiązanie.

W ramach funkcjonowania wydziału istnieje Wydziałowe Biuro Karier, ściśle współpracujące z jednostką uczelnianą, w którego prace zaangażowani są studenci, którzy pod okiem opiekuna organizują wszelkie akcje i przedsięwzięcia skierowane do studentów. Organizowane są szkolenia z kompetencji miękkich, spotkania z pracodawcami, a także doradztwo zawodowe. Biuro dysponuje szeroką gamą ofert dostosowanych do profilu studenta wizytowanego kierunku. Studenci przyznali, że taka forma współpracy jest dla nich korzystna.

Poprzez włączenie ich w prace Wydziałowego Biura Karier mają możliwość rozwijania kompetencji, a także mają dostęp do najciekawszych ofert pracy, dzięki czemu bez problemu znajdują zatrudnienie.

W jednostce funkcjonuje samorząd studencki, który jest aktywnie włączony w życie Wydziału poprzez udział reprezentantów w posiedzenia Rady Wydziału, a także udział w poszczególnych Komisjach. Wydziałowy samorząd posiada swoje biuro w budynku wydziału, a władze jednostki zapewniają wsparcie finansowe na działania przez nich podejmowane. W ich opinii wsparcie udzielane przez jednostkę jest adekwatne do ich potrzeb i umożliwia realizację założonych celów. Podczas spotkania przedstawiciele samorządu studentów oraz kół naukowych podkreślili bardzo dobry kontakt z władzami wydziału, partnerską współpracę oraz umożliwianie i wspieranie wszelkich podejmowanych przez nich inicjatyw. W tym roku po raz pierwszy zorganizowano wewnątrz *orientation week* dla studentów z zagranicy przebywających na Wydziale Zarządzania, który miał na celu wprowadzić ich w życie uczelni, zapoznać z obowiązującymi zasadami i wspomóc ich na początku studiów na uczelni. Samorząd organizuje wydarzenia kulturalne i ściśle współpracuje z kołami naukowymi.

W spotkaniu z ZO PKA uczestniczyli przedstawiciele kół naukowych. Zgodnie podkreślili zadowolenie ze współpracy z władzami Wydziału, Samorządem Studenckim i administracją. Finansowanie ich działalności odbywa się na zasadzie przyznawania odpowiedniej sumy na określony projekt po wcześniejszym złożeniu odpowiedniego wniosku. Zaznaczono, że nie odnotowano przypadku odmowy przyznania finansowania odpowiednio uzasadnionych projektów. Studenci zwrócili uwagę na zaangażowanie nauczycieli akademickich w ich działalność. Udzielana jest im pomoc merytoryczna jak i organizacyjna. Władze Wydziału zachęcają studentów wizytowanego kierunku do udziału w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach przeznaczonych dla danego kierunku. Dodatkowo najzdolniejsi mają szansę otrzymać stypendium na wyjazd na szkołę letnią.

W jednostce został powołany Rzecznik Praw Studenta, do którego można zgłaszać się z problemami związanymi z całym procesem kształcenia. Studenci zadowoleni są ze współpracy, przyznali, iż RPS jest osobą otwarta i chętną do udzielania pomocy. Dostępny jest w wyznaczone dni i godziny.

Studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie stypendia wymienione w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W opinii studentów, system przyznawania stypendiów jest im znany, mają dostęp do regulaminu przyznawania pomocy materialnej, wysokość stypendiów jest zadowalająca, a wypłaty realizowane są bez opóźnień. Wnioski składane są przez system internetowy USOS. Istnieje możliwość wnioskowania o nadanie Indywidualnego Toku Studiów, który realizowany jest we współpracy z opiekunem naukowym. Możliwość taką mają studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Warunkiem przyznania ITS jest uzyskanie średniej 4,0 z dotychczasowego toku studiów.

8.2

System opieki, wsparcia i motywowania studentów ocenianego kierunku podlega rozwojowi i doskonaleniu poprzez liczne ankiety, spotkania ze studentami czy wnioski samorządu studentów. Władze jednostki wykazują się chęcią doskonalenia opieki poprzez uwzględnianie uwag samorządu i studentów. Przedstawiciele podczas spotkania stwierdzili, że zadawała ich otwartość władz i możliwość zgłaszania indywidualnych uwag. Ponadto pracownicy administracyjni, którzy także wspierają studentów w procesie kształcenia, aby w pełni profesjonalnie służyć im pomocą, uczestniczą w szeregu cyklicznych szkoleń, oferowanych między innymi przez Uniwersytet Warszawski. Są to szkolenia i kursy z różnych dziedzin, np. kursy z języków obcych na różnym poziomie zaawansowania, szkolenia z

systemu USOS, szkolenia z tematyki zamówień publicznych, szkolenia ze skutecznej komunikacji z klientem, treningi automotywacji, skuteczne negocjacje itp.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci ocenianego kierunku mogą liczyć na kompleksowe wsparcie w procesie kształcenia. Wielokrotnie podkreślane było zaangażowanie kadry naukowo-dydaktycznej oraz wspierającej. Nauczyciele akademicy dostępni są podczas dyżurów dydaktycznych, które są dostosowywane do potrzeb studentów, ponadto studenci mogą kontaktować się z prowadzącymi zdalnie telefonicznie i poprzez pocztę elektroniczną. Ponadto wiele spraw administracyjnych mogą rozwiązać zdalnie, przez system USOS, dzięki elektronicznemu obiegowi dokumentów. Potrzeby studentów z niepełnosprawnościami są uwzględnione w trakcie realizacji programu kształcenia. Na wsparcie mogą liczyć również koła naukowe i samorząd studencki, zarówno merytoryczne, jak i administracyjne i finansowe. Na wydziale powołany został Rzecznik Praw Studenta, ponadto działa Biuro Karier, w którym pracują studenci wydziału. Dla studentów zagranicznych przygotowany osobny dziekanat, w którym są obsługiwani w języku angielskim, ponadto na początku semestru odbywa się orientation week, który ma pomóc im w lepszym wdrożeniu się do studiowania w uczelni. System opieki i wsparcia studentów jest stale rozwijany głównie na podstawie opinii studentów. Pracownicy administracyjny przechodzą specjalistyczne szkolenia mające na celu podniesienie ich kompetencji i umożliwienie lepszego wsparcia studentów.

Dobre praktyki

Wydziałowe Biuro Karier – zaangażowanie studentów w pracę biura

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Przyjęcie nowej strategii Wydziału kładącej nacisk na umiędzynarodowienie procesu kształcenia i procesu badawczego	Starania i udział w międzynarodowych procesach akredytacyjnych (EQUIS) Wzrost liczby grantów z NCN i UE Wprowadzenie anglojęzycznych Working paper series Wdrożenie projektu nowego czasopisma Journal of Banking and Financial Economics Publikacje pracowników na liście A
Przyjęcie nowej koncepcji kształcenia	Przyjęto nową koncepcję kształcenia zawierającą nowe cele kształcenia
Doskonalenie procesu dyplomowania	Od roku 2017/2018 jego przebieg określają nowe akty prawa wewnętrznego Uczelni, w tym Wydziału Zarządzania. W celu zapewnienia porównywalności jakości prac, wprowadzone zostały jednolite kryteria dotyczące prac dyplomowych
Wprowadzenie zajęć wyrównawczych w przypadku przedmiotów, w których stopień zdawalności jest bardzo niski	Stworzono studentom mającym trudności w zaliczeniu przedmiotu możliwość udziału w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich niepowiązanych z prowadzącymi te zajęcia według standardowego planu zajęć (eliminacja konfliktu interesów)
Doskonalenie procesu motywowania pracowników	W obszarze naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym przyznawany jest dodatek dziekański do wynagrodzenia zasadniczego.
Doskonalenie programu	Przygotowanie w wersji roboczej programów na studiach I i II stopnia ocenianego kierunku studiów, obejmujących większą liczbę specjalności i wprowadzenie zajęć w języku angielskim